ateitis

Spalis 1977·8

ateitis

1977 SPALIS/OCTOBER Vol. LXVII No. 8

Ateitininkų Federacijos leidžiamas katalikiškos-lietuviškos orientacijos mėnesinis žurnalas

Balsai IX Ateitininkų Kongreso belaukiant 250
ANTAI... — K. Trimakas 250
Žmogaus širdies teologija Šventraštyje — Ses. O. Mikailaitė 252
Visą gyvenimą ieškojau savo paukščio (eil.) — H. Nagys 256
Bekompromisinė pozicija gaivi kūrybai — Pokalbis su Vl. Žilium 258
Praradimas kalnuose — J. Gliauda 264
ATVIRAI: Kokia svarbiausia laiko keliama problema — R. Juzaitis, G. Juozapavičiūtė, dr. A. Damušis, ses. Bareikaitė, kun. dr. K. Trimakas 270
KNYGOS: Mintis dialektiniame žaisme — Pokalbis su kun. dr. F. Jucevičium 274
ATŽALOS: Jaunučių vasaros stovykloje; Atvažiavau į Dainavą; Už ką mes Dievui dėkingi — stovyklautojai 276
VEIKLA 280
LAIŠKAI 288

Nuotraukos: Alg. Grigaičio (viršely, 249, 252-253, 255, 256, 257, 276), Z. Degučio (visos 284), L. Grigaitytės (278), D. Grigaitytės (279), J. Kuprio (271-88, 282-88), K. Trimako (254, 258); Vl. Žiliaus dailės darbai (259, 260 — iš „Vilniaus legendų" serijos, cinkografija, nuotr. K. Trimako; 261 — iš „Modus vivendi" serijos, orfortas, nuotr. K. Trimako; (262, 263) ir P. Sandanavičiaus iliustracijos (264-265, 268).

Vyriausias redaktorius: kun. dr. Kęstutis Trimakas, 850 DesPlaines Ave., Apt. 409, Forest Park, IL. 60130, USA. Telef.: 312 366-2446.
Redaktoriai: dr. Algis Norvilas ir Aldona Zailskaitė.
Redakcijos nariai: Marija Eivaitė, Vilija Eivaitė (meninė priežiūra), Petras V. Kisielius, Daina Kojelytė, Jonas Kuprys (fotografija), Roma Olšauskaitė, dr. Antanas Razma ir dr. Linas Sidrys.
Administratorius: Juozas Polikaitis, 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL. 60629, USA. Telef.: (312) 424-2243.

Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Chicagoje. Leidžia Ateitininkų Federacija. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje — 7.00 dol.; garbės prenumerata — 15.00 dol., susipažinimui — 5.00 dol.; visur kitur — 5.00 dol.

ATEITIS — a magazine published monthly, except July and August, by the Lithuanian Roman Catholic Federation Ateitis, Inc. Business address: 7235 South Sacramento Ave., Chicago, IL. 60629, USA. Yearly subscription in the US and Canada $7.00. Single copy $1.00. Second Class postage paid at Chicago, Illinois.

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

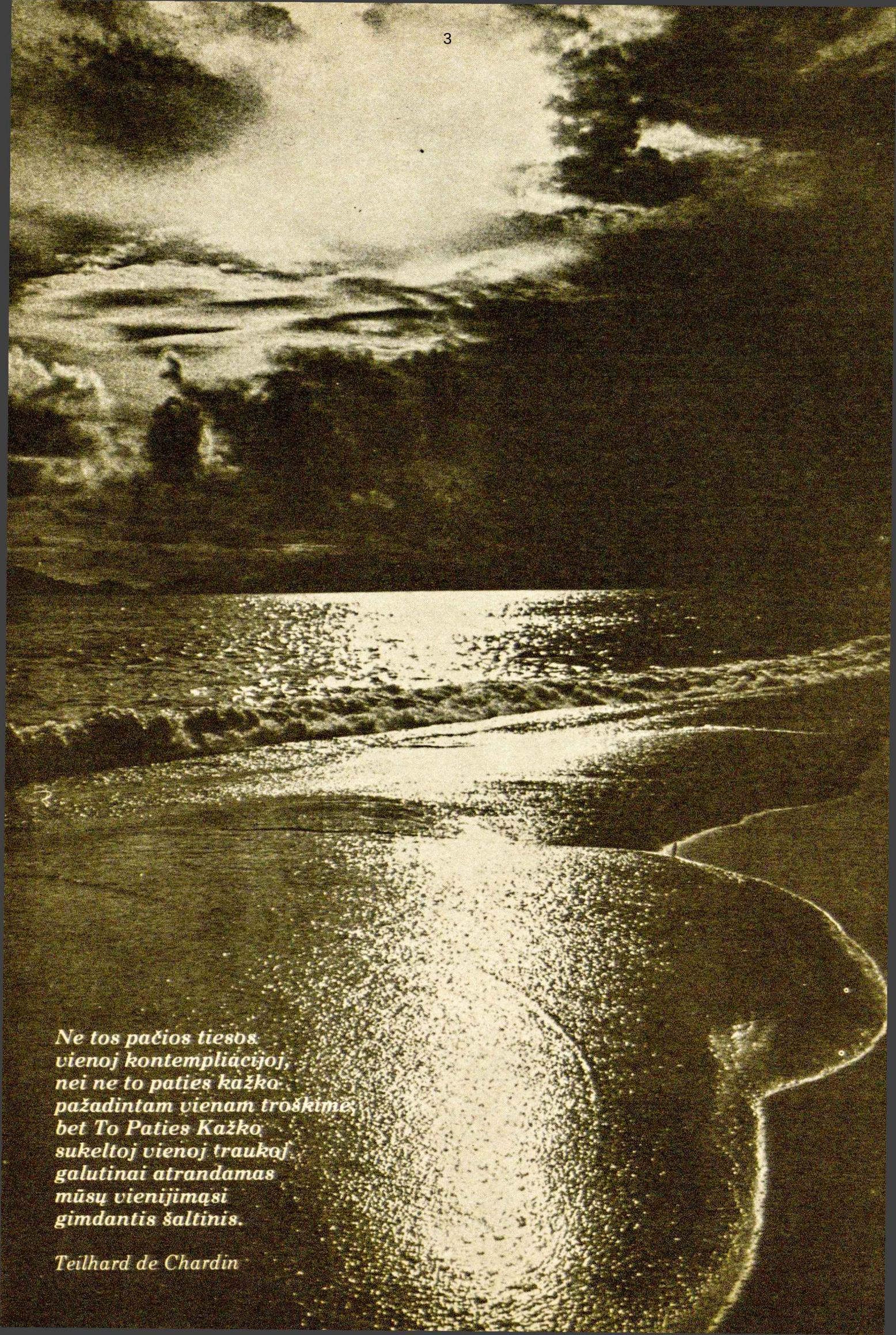

Ne tos pačios tiesos
vienoj kontempliacijoj,
nei ne to paties kažko
pažadintam vienam troškime,
bet To Paties Kažko
sukeltoj vienoj traukoj
galutinai atrandamas
mūsų vienijimąsi
gimdantis šaltinis.

Teilhard de Chardin

Balsai Devintojo Ateitininkų Kongreso belaukiant

... gyvenant lemtingą Lietuvai epochą, ateitininkai turėtų išlikti vis atsinaujinančia jėga, sugebančia bendru frontu pasipriešint didiesiems pavojams, atslenkantiems į pavergtos Lietuvos ir išeivijos plotus. Šis kongresas turėtų priminti krikščioniškajai mūsų visuomenei, kad ir geriausi žiūrovai savo pasyvumu negali sudaryti pajėgios atsparos nei prieš nukrikščionėjimą, nei prieš nutautėjimą.

Pr. G., „Išlikti jėga", *Tėviškės Žiburiai,* rugpiūčio 18 d.

„Pats ateitininkijos kongresas yra valanda išpažinti tiesą Kristaus ir tautos akivaizdoje. Laikas po kongreso yra metas išpažinti viešai tiesą vykdyti darbu, kad mūsų išpažinimas suspindėtų „duoninėje" mūsų aplinkoje ir kad ši aplinka regėtų mūsų darbus tarsi miestą, pastatytą ant kalno (plg. Mt 5, 14). Miestas kaip kultūros prasmuo yra Kristas minimas ne veltui: tai nuoroda mūsų veiklos krypčiai, vedančiai į dangaus Tėvo garbę ir į pagalbą slegiamai tautai...

Antanas Maceina, *Draugo* kultūriniame priede, rugpiūčio 20 d.

Ateitininkų kongrese dalyvaus įvairių nuomonių asmenys, turį ir balsą ir nusistatymą. Viltis yra, kad įvairūs klausimai bus sprendžiami moderacijos keliu ir kad „skilimai" ir pavienės organizacijos viduje, ir už jos, bus išlyginti bendro lietuviško reikalo vardan...

Aurelija Balašaitienė, *Dirva,* rugpiūčio 25 d.

Liudyti Kristų ir viską atnaujinti Kristuje — tai ... auklėti liudininkus, galinčius stoti prieš bet kokią vergiją ir priespaudą, ... ir rodyti meilę kenčiantiems ir persekiojamiems... Liudyti savo tautą reiškia liudyti visus savo brolius ir seseris, bet kurioje pasaulio dalyje gyvenančius...

Pr. Gr., „Ateitininkai renkasi", *Draugas,* rugpiūčio 27 d.

... kongresas savo programoje yra užakcentavęs dvasinio atsinaujinimo didelę svarbą. Iš tikrųjų visada yra buvęs mažiau paveikus tik žodinis Kristaus buvimo ir Jo dievystės įrodinėjimas, negu liudijimas Evangelijos savo gyvenimo pavyzdžiu ir visuomeniniu darbu.

„Ateitininkų kongresui susirenkant", *Darbininkas,* rugsėjo 2 d.

antai...

ŽVELGIANT: Idealai r tikrovė

„Ideologinis sustingimas" (J. Polikaitis)... „Moralinis pasimetimas bei dvasinis bankrotas" (R. Juzaitis); „stoka dėmesio krikščioniškam — lietuviškam auklėjimui" (G. Juozapavičiūtė); „(ateitininkijos), kaip lietuvių inteligentų katalikiškojo sąjūdžio, egzistencija bei identitetas" (kun. K. Pugevičius), „jaunimo mažėjantis susidomėjimas ateitininkijos idealais ir jais angažavimasis" (Pr. Baltakis)... „Mes esame tokioj žemės traukoj, kad sunkiai tepabundame, tik retkarčiais teatsimerkiame platesniems minties, širdies, darbo ir kūrybos akiračiams, kurie galimi Kristaus šviesoj ir galioj" (K. Trimakas).

Šias problemas Ateitininkų Tarybos naujai išrinkti nariai laiko svarbiausiomis (žr. šiame *Ateities* nr., psl.). Kokie yra ateitininkų uždaviniai tų problemų akivaizdoje?

„Konfrontuoti pasaulį, kuris menkavertystes siekia paversti 'vertybėmis'" (dr. A. Damušis); „kad tie, kurie yra ateitininkai, būtų tikri ateitininkai" (kun. J. Šeškevičius); „rasti, kaip įtikinti išeivijoje gimusį — brėstantį jaunimą, kad ideologija, sukurta prieš 60 su viršum metų Europoje reikšminga šiandien" (kun. K. Pugevičius)... „1. savęs atnaujinimas... turi būti integralus mūsų tolimesniam darbui". 2. būti „derintojais — taikdariais" kilus savųjų

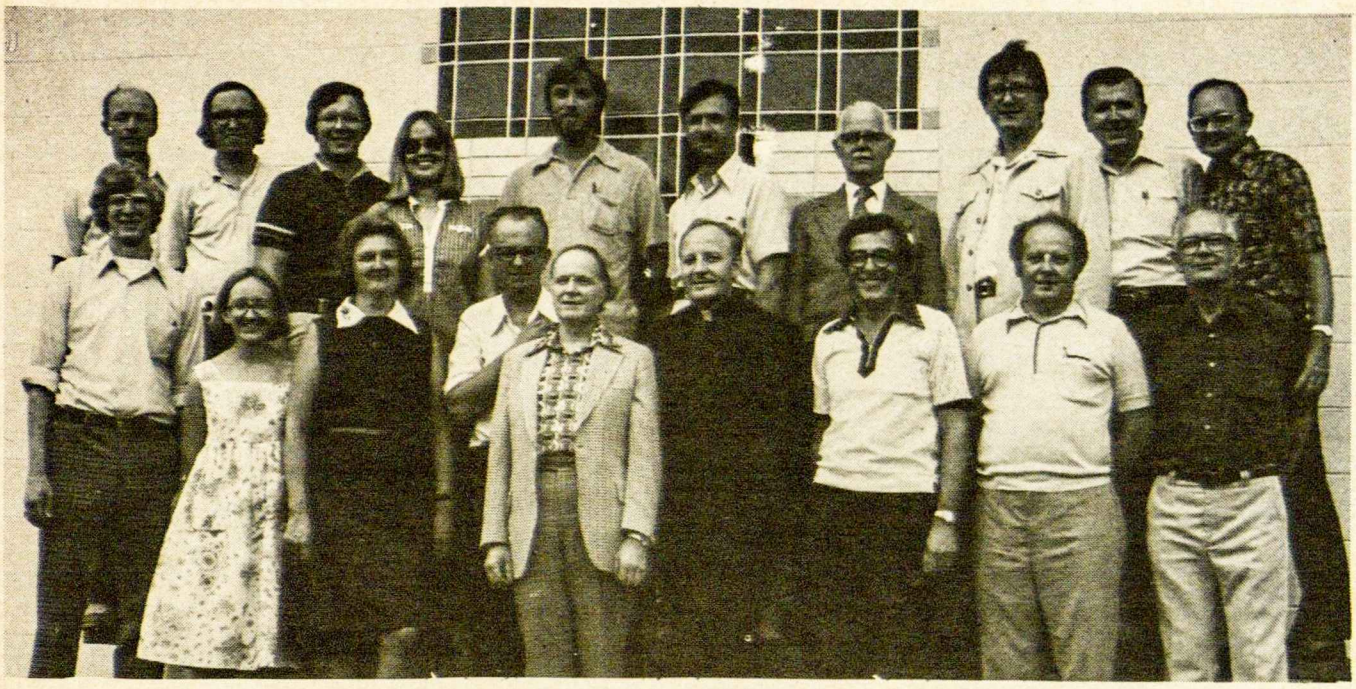

Ateitininkų Tarybos pirmojo suvažiavimo, įvykusio rugpiūčio 6 d., Dainavoj, dalyviai (pirmoj eilėj iš kairės): MAS pirm. S. Čyvas, A. Zailskaitė, L. Gražulienė, kun. J. Šeškevičius, AF vadas dr. P. Kisielius, buvusios Tarybos pirm. kun. G. Kijauskas, S.J., dr. K. Keblys, kun. K. Pugevičius, Tarybos pirm. dr. A. Damušis; (antroj eilėj iš kairės): Pr. Baltakis, SAS pirm. S. Girnius, R. Juzaitis, AF sekretorė D. Kojelytė, A. Kuolas, ASS pirm. Vyt. Šoliūnas At-kų Šalpos Fondo atstovas dr. B. Polikaits, dr. R. Kriaučiūnas, J. Polikaitis ir kun. dr. K. Trimakas.

tarpe nesutarimams, 3. „ieškoti esmės“ (L. Gražulienė)... „gražinti Kristų į žmogaus gyvenimą“ (ses. M. Bareikaitė); „atsispirti kaustančiai ir siaurinančiai žemės traukai ir stengtis persiimti Kristaus šviesa ir galia“ (kun. dr. K. Trimakas)... „išugdyti stiprios valios, giliai įsitikinusius narius, kurie praktiškai ir nuolatiniu energingumu siektų įgyvendinti ateitininkiškuosius idealus savo gyvenime, o taip pat siektų visuomeniniam ir kultūriniam gyvenimui kristocentrinio pagrindo“ (R. Juzaitis); „energingiau žadinti jaunuomenėje meilę vertybėms, kylančioms iš mūsų tikėjimo šviesos, ypatingai atkreipiant dėmesį į tai, kad šio meto žiauri realybė jas yra išryškinusi kaip mūsų tautos atsparumo pagrindą“ (dr. A. Damušis).

O kokie yra konkretūs būdai, priemonės toms problemoms išspręsti? Ideologiniam sąmoningumui siūloma sudaryti programas veiklai, stovykloms, globėjų ir stovyklų vadovams paruošti: „sėkmingam globėjų paruošimui, koordinavimui ir t.t. reikalingas tarpsąjunginis vienetas“ (Pr. Baltakis); „sudaryti kokių bent keturių laipsnių ateitininkiškojo auklėjimo bei lavinimosi programą. Programoje būtų planingai ir sistematingai siekiama apšviesti tikėjimo ir idealizmo šviesa žvilgsnį į Lietuvą, lietuvių tautos idealus, jos laisvę, pasaulį, gyvenimą ir į protu ir valia apdovanotą žmogų kaip asmenybę“ (dr. A. Damušis)... „ruošti religinio turinio seminarus, rekolekcijas, diskusijų ratelius, skaityti religinio turinio knygas“ (ses. M. Bareikaitė); „pabrėžti pačių narių aktyvų reiškimąsi veikloj, talentų ugdyme, kūrybiniuose bandymuose, profesiniame pasiruošime; ... ruošti metinius atsinaujinimo savaitgalius ar dienas, periodinius susibūrimus, savas Mišias, trumpas liturgijas, kiekviename susirinkime pavesti jo dalį krikščioniškam atsinaujinimui“ (kun. dr. K. Trimakas); ...konkrečiais darbais „prisidėti prie Lietuvos pogrindžio Bažnyčios veiklos“.

Šiuose pasisakymuose iškyla ryškus suvokimas, kad mes, ateitininkai, esame labai toli nuo mūsų skelbiamų idealų. Galime tai paneigti; galime muštis į krūtinę... Bet tai vargiai ką pataisytų. Lieka tik vienas kelias... nelengvas, bet vienintelis — tų idealų siekti bendrom energingesnėm ir entuziastiškesnėm pastangom.

Kęstutis Trimakas

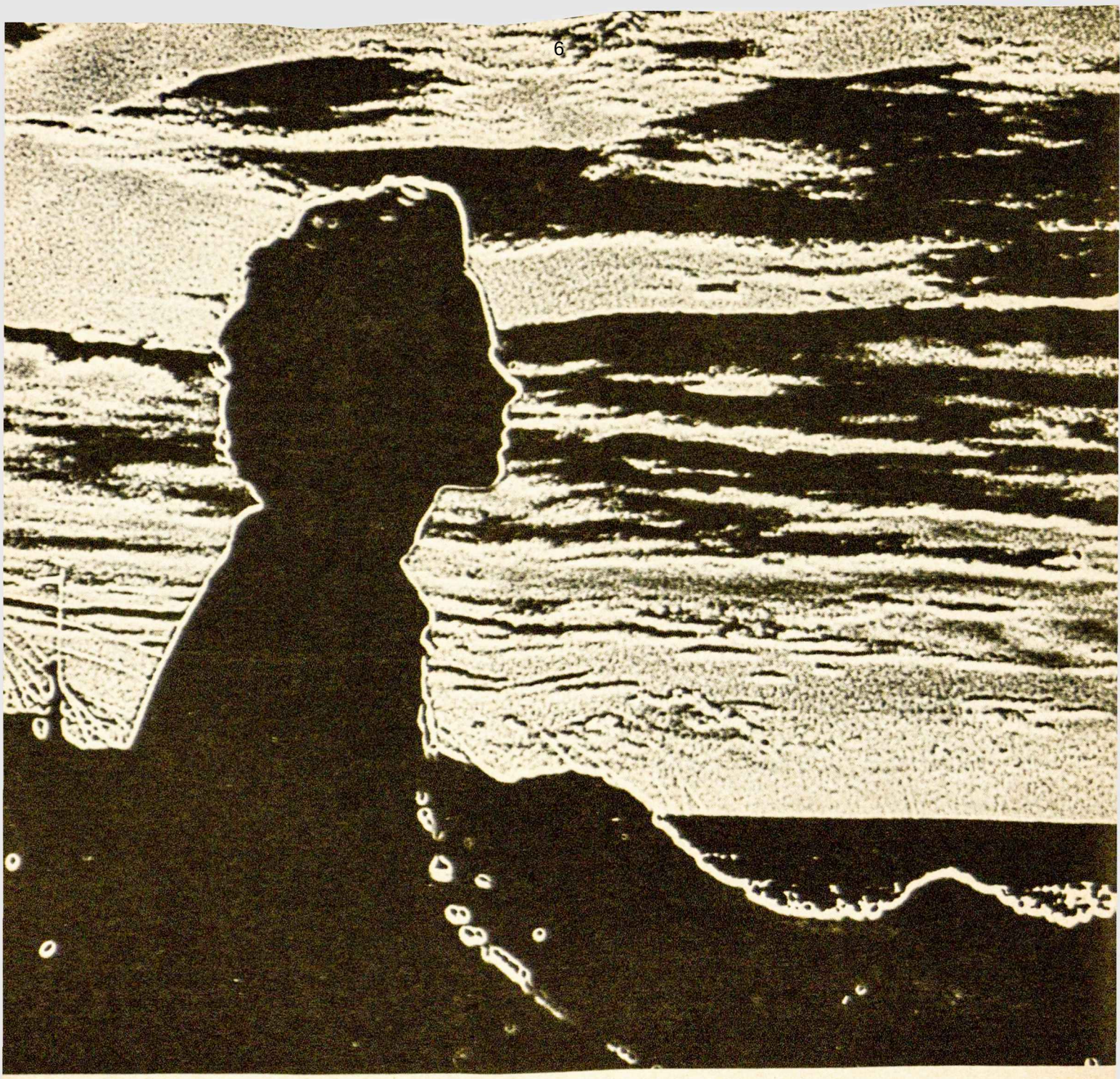

ŽMOGAUS ŠIRDIES TEOLOGIJA ŠVENTRAŠTYJE

Sesuo Onutė Mikailaitė

Esame pratę, graikų filosofų pavyzdžiu, žmogų suprasti kaip kūno ir sielos junginį. Tai naudinga sąvoka, bet ribota, ir mums jau gerokai nusibodusi, tapusi šablonu. Todėl, studijuojant Šventą Raštą, iš karto dėmesin krinta labai skirtinga senovės žydų žmogaus samprata. Senovės žydai neturėjo kūno ir sielos sampratos — jiems žmogus buvo vientisas su vienu veiklos centru. Jie, galima sakyti, buvo tikri „žemininkai", susirūpinę kasdienėmis, apčiuopiamomis tikrovėmis: svarbiausia, skirti gyvą ir negyvą žmogų. Pasakojime apie žmogaus sukūrimą Pradžios knygoje Dievas į molinį žmogaus modelį įkvepia savo „kvapą" arba „dvasią", ir žmogus tampa „gyva būtybe" (Pr 2,7). Jei Dievas atima tą „dvasią", žmogus miršta. Gyvo žmogaus veiklos centras yra jo *širdis*. Širdyje vyksta žmogaus mąstymas ir

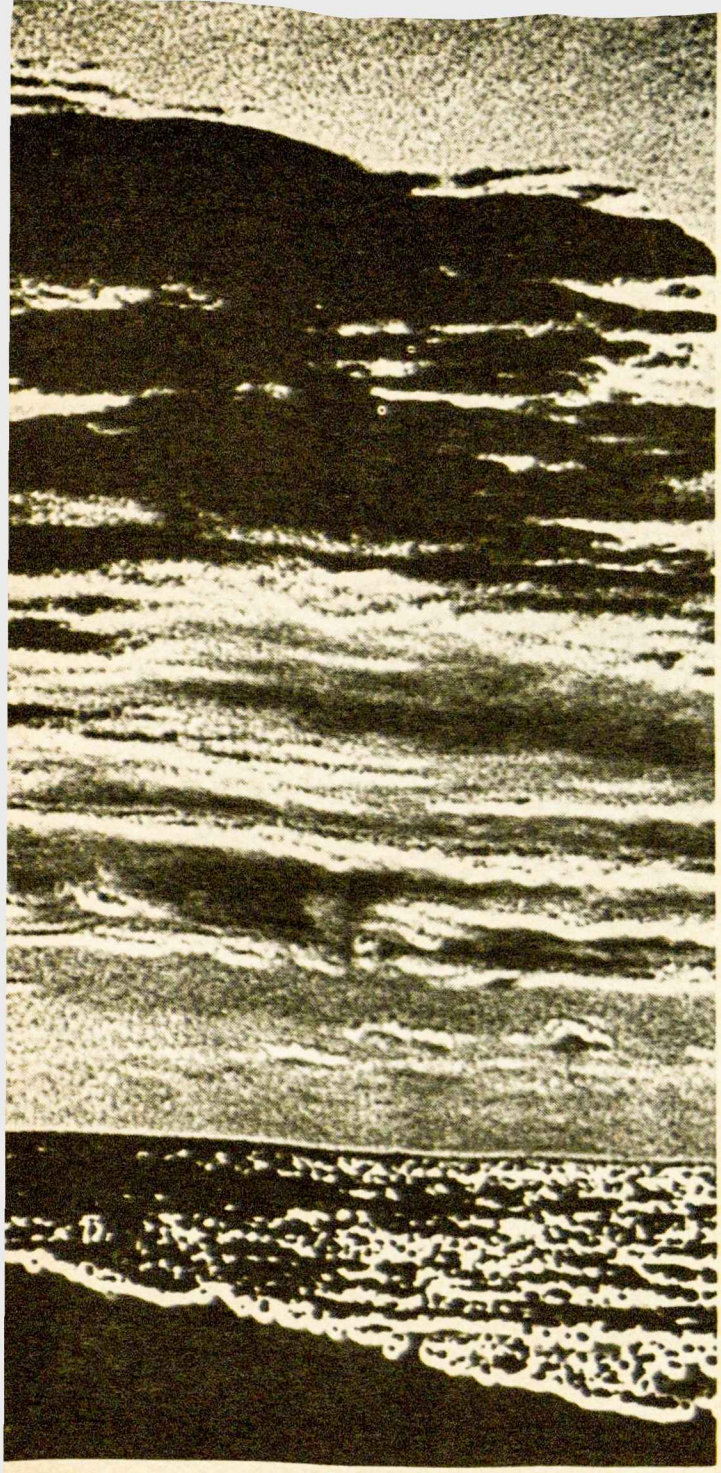

galvojimas; širdimi žmogus jaučia ir myli; širdis yra net jo jėgos ir stiprybės šaltinis. Širdyje yra žmogaus vidinis pasaulis.

Hebrajai žodžiu „širdis“ išreiškė neapčiuopiamą gelmės, centro, esmės sąvoką: pvz. Jb 38,1 — „Tuomet Viešpats, atsakydamas Jobui iš viesulo vidaus (*širdies*)“; Ps 45,3 — „Todėl nesibijom, net jei žemė drebėtų, jei kalnai griūtų į jūrų gelmę (*širdį*)“; Mt 12,40 — „Žmogaus Sūnus išbus tris dienas ir tris naktis *žemės širdyje*“. Todėl ypač išraiški yra psalmė, kuri taip apibūdina žmogų: „Žmogus tai gelmė, o *širdis jo bedugnė*“. Kvailys, arba paviršutiniškas žmogus, labai įdomiai aptariamas Siracido išminties knygoje:

Paikojo širdis, kaip vežimo ratas,
ir jo mintys, kaip besisukanti ašis.

Mat, senovėje kai kuriuose vežimuose ašis

sukdavosi drauge su visu ratu. Kvailys yra tas, kurio mintis nuolat blaškosi, nesustoja prie vieno dalyko.

Žmogaus išmintis bręsta jo širdyje. Jaunasis karalius Saliamonas, paveldėjęs savo tėvo Dovydo sostą, taip meldžia Dievą: „Duok tada savo tarnui išmintingą širdį (arba suprantančią širdį), kad galėtų teisti tavo tautą ir atskirti, kas gera ir kas pikta“ (2 Sam 3,9). 88 psalmė kalba apie kiek kitokią išmintį — apie žmogiškojo trapumo supratimą: „Išmokyk mus suskaičiuoti, kiek dienų mūsų amžiuj, kad mūsų širdis išmintinga paliktų“ (Ps 88,12). Žmogaus jausmai taip pat plaukia iš jo širdies ir net keičia jo išvaizdą: „Linksma širdis padaro veidą linksmą, kai širdis liūdi, dvasia prislėgta“ (Pt 15,13). Giesmių giesmės knygoje mylimoji išreiškia savo rūpestį: „Ieškojau to, kurį mano širdis myli“ (3,3), o mylimasis kalba, kaip jis žavisi ja: „Tu sužeidei man širdį..., mano sužadėtine, tu sužeidei man širdį vienu savo žvilgsniu“ (4,9). Širdyje glūdi žmogaus stiprybė, jėga. Todėl kariui reikia „tvirtos širdies“, kuri yra drąsi, „kaip liūto širdis“ (plg. 1 Mak 9,14; 2 Sam 17,10). Priešingai, bejėgis, baimės apimtas žmogus, skundžiasi: „Širdis man kaip vaškas, ištirpęs mano krūtinėj“ (Ps 21,15).

Šventraštis įžvalgiai ir įtikinančiai kalba apie žmogų, apie jo gyvenimo patirtį ir apie jo širdies bangavimus. Jame eilių eilės istorijos miglose paskendusių rašytojų, kurių dažnai nė vardų nežinome, vaizdžiai atkuria žmogiškus išgyvenimus, kurie artimi ir mums, nors jau tūkstančiai metų mus skiria nuo anų laikų. Tačiau Šventraščio autoriai iš esmės domėjosi žmogaus širdies drama todėl, kad čia vyksta žmogaus santykis su Dievu. Jie tikėjo, kad Dievas kalba žmogui jo širdies gelmėse, o šis turi atsakyti Dievui iš širdies. Jautri širdis girdi ir atliepia Dievo balsui; nejautri jo net neatpažįsta. Įdomu, kad Šventraštyje nėra žodžio „sąžinė“. Žmogaus nuosprendis už Dievą ir už jo širdį daromas *širdyje.*

Izraelio tautos istorija, pasakojama Šventraštyje, yra iš tikro *žmogaus istorija:* žmogaus, kuriam Dievas kalba, kuriam jis rodo savo meilę. Dievas išveda tautą iš Egipto baudžiavos. Tas jos išgelbėjimas Išėjimo knygoje išreiškiamas peotiškai, kaip jo meilės darbas:

Jūs patys matėte, ką padariau egiptiečiams
ir kaip jus nešiojau ant aro sparnų,
ir kaip jus pas save pasiėmiau

(Iš 19,4).

Kiek vėlyvesnėje Pakartoti įstatymo knygoje ta Dievo globa dar jautriau apsakoma:

Dykumoje Viešpats, tavo Dievas, tave nešė,
kaip žmogus neša savo mažutį kūdikėlį,
taip jis nešė tave visą kelią

(Pk 1,31).

Tačiau tautos širdis nepastovi, jos tikėjimas vis svyruoja: „į klystkelius krypsta jų širdys“ (Ps 95,10). Nors Dievas visa kuo ją aprūpina dykumoje — pagirdo trokštančią ir pamaitina alkstančią, tauta vis vien ieško progų išbandyti tą Dievo gerumą: „Ar Dievas yra su mumis, ar ne?“ (Iš 17,17). Kai pagaliau žydai įsikuria pažadėtoj žemėj, naujos pagundos prilimpa. Anksčiau nepritekliaus baimė juos vargino, o dabar — perteklius suvilioja širdį ir atitraukia nuo Dievo. Tauta garbina svetimus dievus ir nebesilaiko jai duotų įsakymų. Jai siunčiami pranašai išreiškia Dievo nusivylimą jos nepastovumu:

Ką aš darysiu su tavimi, Izraeli?
Tavo meilė yra kai rytmetinis debesis,
kaip rasa, anksti rytą išnykstanti

(Os 6,4).

Kitas pranašas, Izaijas, siunčiamas skelbti tautai Dievo žodį, nusiskundžia, kad ji nebegali to žodžio išgirsti, nes jos širdis tapusi kieta, aptukusi, akla (plg. Is 6,10). Tai „storžievė širdis“, pagal 95 psalmę (95,8). Jeremijas, kuriam teko nemaloni pareiga pranašauti neištikimos tautos ištrėmimą ir sunaikinimą, aimanuoja, kad niekas jo žodžių neima į širdį. Jis, taip norėjęs savo tautiečius sugrąžinti prie Dievo, skundžiasi žmogaus širdies suktumu: „Širdis už visa nedoresnė ir neištiriama; kas ją pažins?“ (Jer 17,9).

Pranašai supranta, jog Dievui teks apkurtusią ir svyruojančią tautą išvesti į tremtį, lyg į dykumą, kur ji sugrįš prie jo, nes nebeturės į ką kitą atsiremti.

Todėl aš vilioju ją ir vesiu ją į tyrumą
ir kalbėsiu jos širdžiai. . . kad ji turėtų
vilties

(Os 2,14).

Tremtyje praradusi visa, kas jai buvo brangu — karalių, šventyklą, nepriklausomybę — tauta klausosi pranašo Ezechielo paguodos žodžių:

Jūs būsite apiplauti nuo visų savo
susitepimų,
ir aš apvalysiu jus nuo visų jūsų stabų.
Aš duosiu jums naują širdį. . .
Aš išimsiu iš jūsų kūno akmeninę širdį
ir duosiu jums minkštą širdį

(Ez 36,26).

Grįžę iš tremties, žydai niekuomet nebeatgavo savo politinės nepriklausomybės. Potremtinėje žydų literatūroje pabrėžiama asmeninė žmogaus ištikimybė Dievui. Išminties knyga ragina: „Ieškokite jo (Dievo) neklastinga širdimi (arba *paprasta širdimi*)“ (Iš 1,1). Dievo atnaujinama veikla žmoguje taip išreiškiama: „(Jis) gydo sužeistas širdis ir jų opas tvarsto (Ps 146,3). Pamaldus žmogus laiko Dievo žodį savo širdyje: „Jo širdyje Dievo Teisynas, ir jis nesvyruodamas žengia“ (Ps 36,31).

Naujajame Testamente Jėzus apeliuoja į žmogaus širdį. Jis priešinasi savęs ir Dievo apgaudinėjimui tuščiomis išorinėmis apeigomis, kai širdis užsiėmusi kuo kitu. Jis cituoja pranašo Izaijo žodžius: „Ši tauta šlovina mane lūpomis, bet jos širdis toli nuo manęs“ (plg. Mk 7,6). Jis taip pat pabrėžia, kad blogis kyla iš žmogaus širdies ir išsilieja piktais darbais: „Ne kas patenka į burną suteršia žmogų, bet kas išeina iš burnos... Iš širdies išeina pikti sumanymai, žmogžudystės...“ (Mt 15,11 ir 19). Jis primena pavojų per didelio prisirišimo prie žemiškų gėrybių, nes jos pavergia širdį: „kur jūsų turtas, ten ir jūsų širdis“ (Lk 12,34).

Evangelijose išreiškiama nuostaba Jėzaus giliu žmonių pažinimu. Jėzus žino, kas yra žmogaus širdyje: „Jam visai nereikėjo, kad kas liudytų apie žmogų. Jis pats žinojo, kas yra žmogaus viduje širdyje)“ (Jn 2,25). Yra keli įspūdingi atvejai, kai Jėzus savo žvilgsniu giliai paliečia žmogaus širdį. Jis „meiliai pažvelgė“ į jaunuolį, ieškantį kažko daugiau gyvenime (Mk 10,21), tačiau paliko jį laisvą apsispręsti, ar sekti jį, ar ne. Petrui išsigynus Jėzaus vyriausio kunigo kieme, suimtasis kaip tik tuo metu „pažvelgė į Petrą,“ o šis prisiminė išsigynimo pranašystę ir „išėjo laukant ir graudžiai pravirko“ (Lk 22, 61-62).

Jono evangelijoje Jėzaus mirtis ypatingai įspūdingai aprašoma, pridedant, kad „kareivis ietimi perdūrė jam šoną, ir tuojau ištekėjo kraujo ir vandens“ (Jn 19,34). Jėzaus perverta širdis liudija, kad „Mes iš to pažinome Dievo meilę, kad jis už mus paguldė savo gyvybę“ (1 Jn 3,16). Pirmojo šimtmečio gale, krikščionys raginami pasitikėti Dievui persekiojimuose ir sunkumuose. Jo meilė ištikima, nes „Dievas pirmas mus pamilo“ (1 Jn 4,19).

Kalbant apie dvasinį atsinaujinimą, reikia kalbėti apie žmogaus širdį. Kalbant apie dvasinį atsinaujinimą, reikia kalbėti ir apie Dievo širdį, kurią jis mums parodė Jėzuje Kristuje. Didysis atsivertėlis Naujajame Testamente yra šventasis Povilas, kurio širdis kadaise degė kerštu ir neapykanta. Jis, sutikęs prisikėlusį Kristų, užsidegė nauja ugnimi: „Dabar, gyvendamas kūne, gyvenu tikėjimu į

Dievas kalba žmogui jo širdies gelmėse, o šis turi atsakyti Dievui iš širdies. Jautri širdis girdi ir atliepia Dievo balsui; nejautri jo net neatpažįsta.

save už mane“ (Gal 2,20). Į savo gyvenimo pabaigą jis jau nieko kito net nebemato, išskyrus Kristų: „Aš iš tikrųjų visa laikau nuostoliu, palyginus su Kristaus Jėzaus, mano Viršpaties pažinimo didybe“ (Fil 3,8). Todėl jis savo ir kiekvieno krikščionio gyvenimą vaizduoja savotiškomis lenktynėmis: „Aš nesakau, kad jau esu šito pasiekęs ar tapęs tobulas, bet aš vejuosi, norėdamas pagauti, nes aš jau esu Kristaus Jėzaus pagautas“ (Fil 3,12).

Daugelis teologų mano, kad mes išgyvename tikėjimo krizę. Ją išgyvename todėl, kad nupiginome savo tikėjimą. Edvardas Schillebeeckx, populiarusis Olandijos teologas, sako, kad jis yra dėkingas radikaliesiems teologams (skelbusiems „Dievo mirties“ teologiją), nes: „Net patys to nesiekdami, radikalieji teologai pagaliau mums parodė, kad tikėjimas Dievu nėra toks dalykas, kuriuo netenka rūpintis. Jis greičiau yra toks dalykas, kuris reikalauja atsivertimo. Taip vadinamame Dievo Sūnų, kuris pamilo mane ir paaukojo krikščioniškame gyvenime tikėjimas yra pasidaręs pigus, savaime suprantamas dalykas kiekvienam sveikam žmogui. Modernioji galvosena iškišo prieš mūsų akis neaprėpiamą tikėjimo nuostabą.“

Kanados teologas Bernardas Lonergan tikėjimą vadina „meilės akimi“. Tikėjimas yra didelė, bet subtili jėga, kuri keičia žmogaus įprastą akiratį, arba horizontą: „Jis (tikėjimas) išardo ir sunaikina tas sienas, kurių tarpe reiškėsi mūsų žinojimai bei mūsų norai, ir ištiesia prieš mus naujus horizontus, kur Dievo meilė suteikia naujos vertės mūsų vertybėms ir... pakeičia mūsų žinojimą.“

Ta pačia tema kalba ir Bernardas Haring: „Žmogaus apsisprendimas apreiškimo (t.y. Dievo žodžio) akivaizdoje priklauso nuo išvidinio jo nusiteikimo, kuris siekia jo būties gelmę“. O būties gelmė, pasak Šventraščio, kurio šviesoje kiekvienas dvasinis atsinaujinimas turi prasidėti, yra kaip tik ta mįslinga, nuolat nerami žmogaus širdis.

Visą gyvenimą ieškojau savo paukščio

Henrikas Nagys

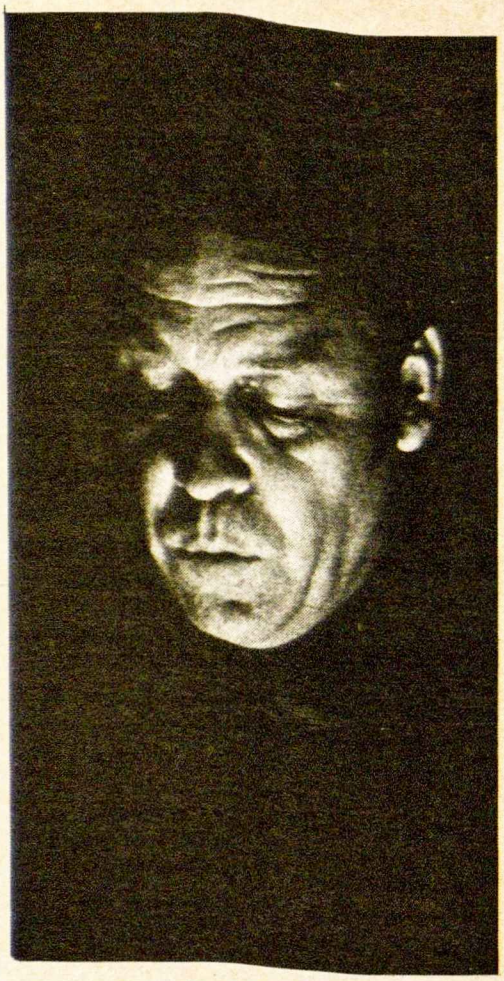

Eilėraščiai iš spaudai paruošto poezijos rinkinio „Prisijaukinsiu sakalą“. Mūsų jaunesniųjų skaitytojų dėmesiui malonu pastebėti, kad šis išskirtinę vagą lietuvių poezijos dirvonuose beišrėžiąs poetas savo pirmuosius eilėraščius spausdino „Ateityje“ 1938 m., o 1940 m. laimėjo pirmąją premiją už literatūros rašinį „Ateities“ jaunimo konkurse.

Mokausi atsisveikinti.
Atsisveikinu su savo medžiais.
Ne, ne su savo — tiktai su medžiais.
Sudievu, medžiai. . .
Sudievu, raudoni rytmečio ir vakaro vandenys,
gera ir gaivinanti buvo man jūsų gelmė.
Sudievu, didelės, spindinčios rudenio žvaigždės,
visų žemės bastūnų ir poetų paguoda.
Sudievu, tušti inkilai:
kitą pavasarį paukščiai į jus sugrįš.

Mokausi atsiveikinti. Ne ligi pasimatymo,
bet sudiev pasakyti.

Kaip mano senoliai urviniai,
bijau visko:
tviskančio
žaibo, griaustinio,
tamsos ir miško
gūdžios gludumos,
mirties ir kraujo.
Laikau talismaną saujoj,
amuletus namuos,
kad apsaugotų mane
nuo piktos akies,
nuo žvėrių ir angies
įkandimų; barstau pelenais
slenkstį,
kad Didysis Brolis
mano lemtį
nesutrupintų kaip molio
grumsto, įsėlinęs vogčia.
Kaip mano urviniai senoliai
bijau visko: kurenu nakčia
didžiulį laužą, kad atitolintų
nuo manęs ir mano genties
juodąją vėsumą amžinosios nakties.

11

Visą gyvenimą
ieškojau tavęs:
savo paukščio.
Dabar ant aukšto
nulapojusio klevo,
tarp sunkių, lietingų
lapkričio debesų,
tupi vienas ir svetimas
mano sakalas:
žydriom akim,
tarytum svajodamas,
žiūri jisai
į tolimą tolumą —
ir nemato žemės,
ir nemato manęs.

Apkabinkime rankomis saulę:
teneateina žiema.
Teneateina naktis.
Teneateina gruodu,
palaidojusi visą gentį
smėlio kalne.

Teneateina šiaurės sąsiaurio
amžinuoju ledu.
Teneužgriūva, kartu su Sibiro vėju,
tamsioji tyla.

Apkabinkime rankomis saulę,
apkabinkim saulėtekį,
tegul būna ir būna ir būna
diena.

Bekompromisinė pozicija gaivi kūrybai, bet pavojinga elementariai egzistencijai

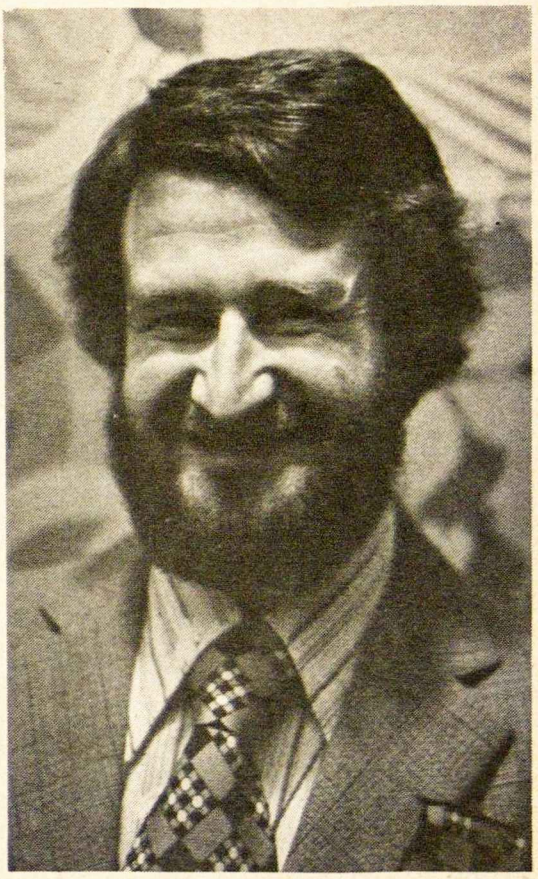

Pokalbis su pernai iš okupuotos Lietuvos pasitraukusiu dailininku Vladislovu Žilium

Kodėl pasirinkote dailininko pašaukimą?

Tikriausiai tai buvo lemta pačios mano prigimties. Aš netikiu teorija, kad menininką suformuoja 95 procentai darbo ir tik vienas nuošimtis to keisto momento, vadinamo talentu. Manau, kad to pastarojo dalis asmenyje turi būti smarkiai didesnė; jo nesant, kūrybinis pradas negali pasireikšti aplamai.

Kaip ir kur ruošėtės dailės rityje?

Po septynmetės pradžios mokyklos, vėliau penkis metus praleidau Telšių meno mokykloje, mokydamasis ten piešimo, kompozicijos pagrindų, nealiejinės tapybos ir auksakalystės. Nuo 1958 jau studijavau Vilniaus Dailės Institute. Tie šeši studijų metai buvo labai įtempti, laviruojant tarp to, *kas ir kaip* piešti galima ir ko ne, koks bendrosiose disciplinose galvojimo principas yra „pažangus“ ir koks — „antiliaudinis“.

Specialiai domėjausi grafikos disciplinomis. Mano specialybės mokytojai buvo dar senosios Lietuvos meno mokyklos meistrai: A. Žuklys, A. Kučas, J. Kuzminskis, Vyt. Jurkūnas, L. Katinas. Mano studijų metai sutapo su Chruščioviniu atolydžiu ir man jau nebeteko susipažinti su garsiąja Stalin laikų „razmirkos“ (praplovimo) technika grafikoje.

Iš serijos „Jūrų kriauklė“ (aliejus)

Kaip prasiveržėte į individualų kelią?

Kurdamas domėjausi tuo, kuo domėjausi, ir nenorėjau užsiiminėti ta savotiška dvasinės prostitucijos (atsiprašau) forma: aš jums socialistinį paveiksliuką — jūs man pinigiukų; aš jums partinio balvono portretą — jūs man kambariuką gyventi... Ir panašiai.
Bekompromisinė pozicija yra gaivi kūrybai, bet milicinės kontrolės sąlygomis gali būti pavojinga elementariai egzistencijai.

Ar sovietų sistemoje yra ypatingų kliūčių menininkui atrasti savo individualų kelią? Kaip tas kliūtis nugalėjote?

Socialistinio realizmo dogmatinė formulė, apibrėžianti ir ribojanti sovietinių menininkų mąstymo principus ir vizualinės išraiškos formas, griežtai nukerta skirtingas individualybių apraiškas. Jau studijų metu jaunas žmogus yra aktyviai raginamas atsisakyti individualumo, kaip smerktino „manierizmo“, ir jungtis prie socrealistiškai galvojančios bandos. Šiame etape smarkiai spekuliuojama liaudies meno tradicijų pritaikymu naujam, „aktualiam“ turiniui. Tam tikram skaičiui žmonių tai, matyt, yra priimtina, ir jie šiandien atstovauja oficialųjį sovietų Lietuvos meną krašte ir rečiau — užsienyje.

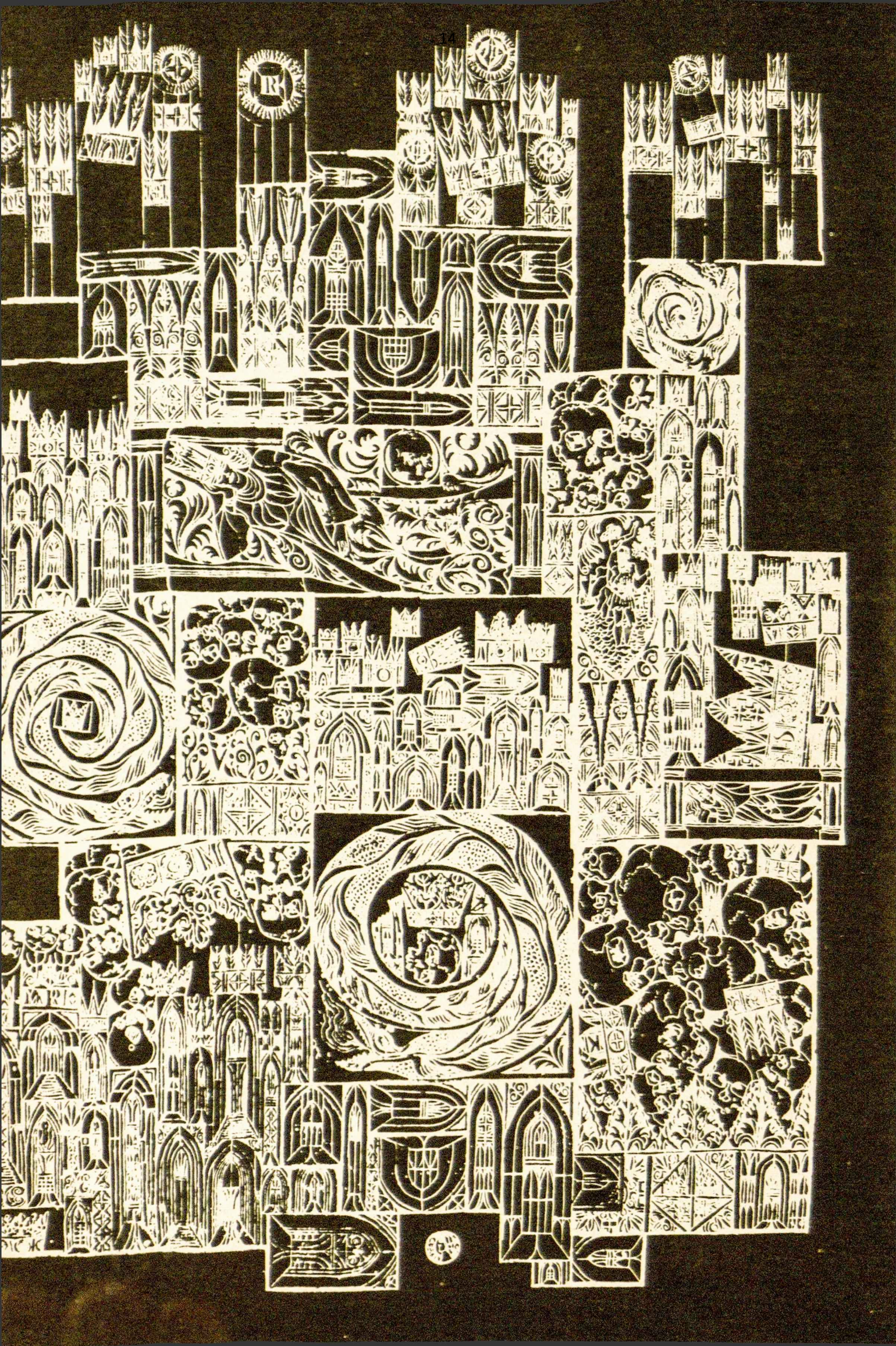

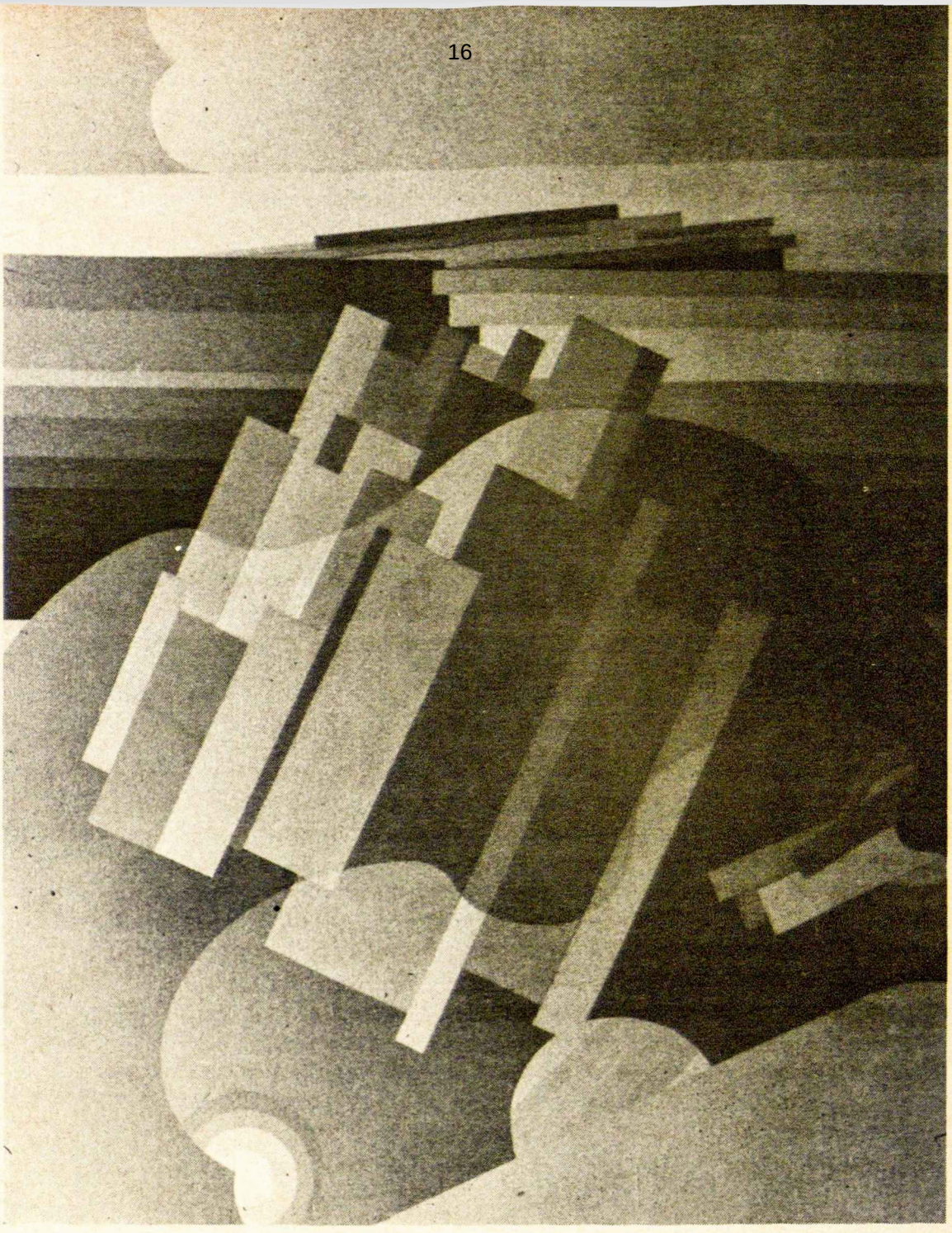

Sala (aliejus)

Tas mažesnis menininkų būrys, neprisidėjęs prie „aktyvios komunizmo statybos", atstovavimo teisės jau neturi niekur. Lietuvoje aš priklausiau prie pastarųjų. Izoliacija savam krašte man buvo sunkiau išgyvenama, negu emigracija svetur.

Ar tame kelyje į individualumą Jums turėjo įtakos Vakarų pasaulio idėjos?

Turėjo. Kaip būtina bendros informacijos dalis, idant, kaip sakoma, nereikėtų laužti duris, kurios kažkieno jau yra atrakintos. Ir gyvendamas šiandien, savo kūryboj vadovaujuosi irgi šiandienos įspūdžiais.

Koks yra Jūsų kūrybinio darbo procesas, t.y. kaip pas Jus kyla idėja ką nutapyti ir kaip ta idėja įkūnijama Jūsų darbe?

Mintis dažniausiai būna greitesnė už veiksmą. Paveikslai yra tik minčių fragmentai — ne ištisinės idėjos. Manau, kad tai teisinga, nes žmogaus gyvenimo teatras taip pat yra fragmentiškas.

Sala 2 (aliejus)

Kokios kūrybinės galimybės Jums čia, Jungtinėse Amerikos Valstybėse? Kokie sutikti sunkumai?

Kūryba čia jokių valstybinių instancijų nėra kontroliuojama. *Tai pirma ir svarbiausia sąlyga.*

Sekantis momentas, liečiantis kūrybinio rezultato parodymą visuomenei, čia susiduria jau su labai sudėtingai susiformavusiu, specifiniu šiam kraštui — komercinio kuriozo ir profesinio diletantizmo labirintu.

Manau, kad mano problemos Amerikoje yra ir bus panašios į kitų buvusių sovietijos gyventojų problemas, kurie išpilietinti yra atvykę čia ir viską turi pradėti iš naujo.

Kokie planai? Kokios viltys ateičiai?

Dirbu, dar neplanuoju nieko.

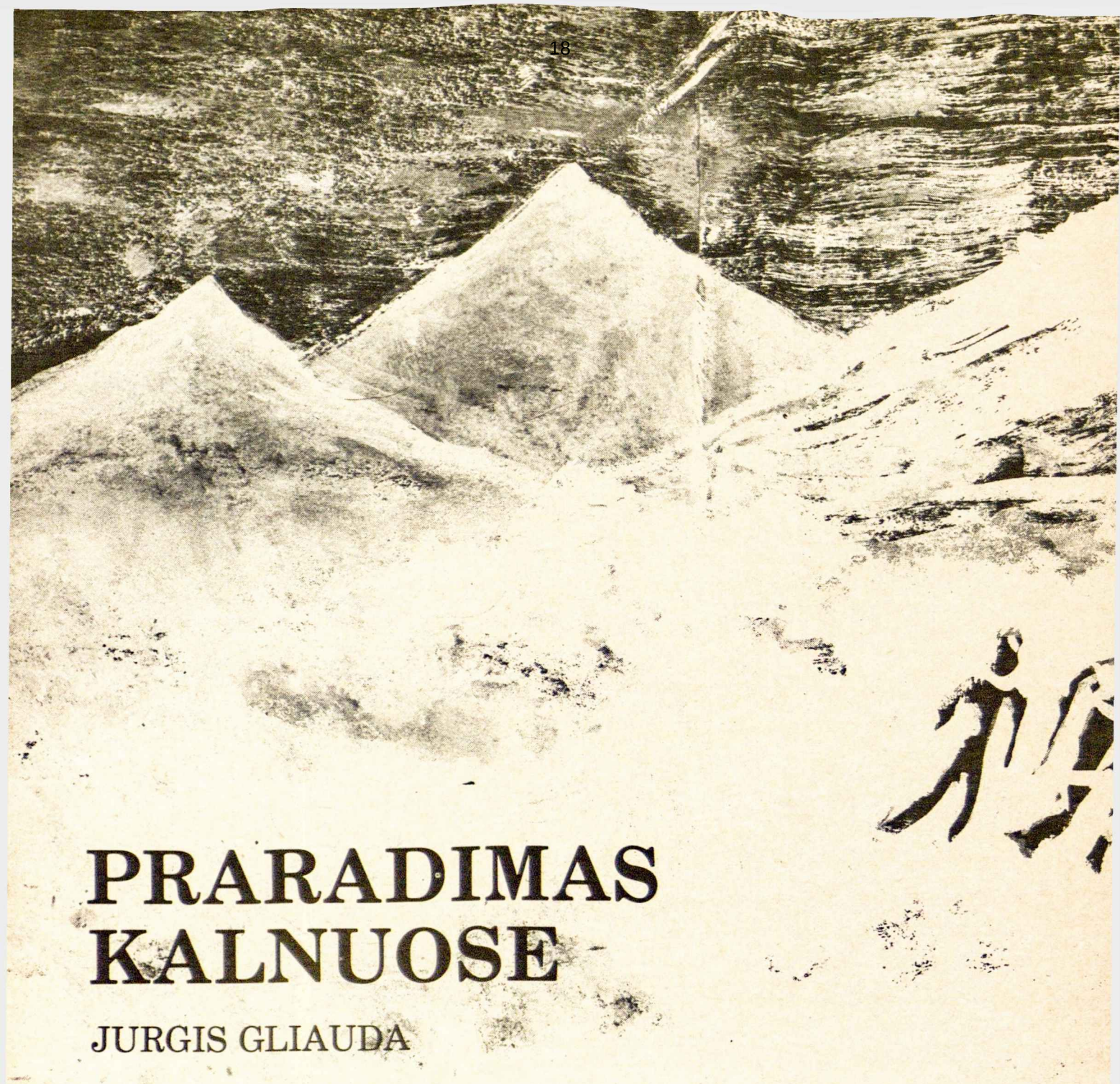

PRARADIMAS KALNUOSE

JURGIS GLIAUDA

Švintant jie išėjo iš motelio į kalnus. Skaičiavo — kelionei pakaks septynių valandų kopti, kopti, kopti menkais takiukais į aukštį ir vylėsi, kad oras bus palankus. Bet, vos jie pasiekė statokais, vingiuojančiais takais, kaip jiems atrodė, pusiaukelę, balsva, vos prasikišusi, į jų nugaras žiopsojusi saulė ištirpo, pradėjo taip tirštai snigti, kad kalnai bematant susivyniojo baltom marškom. Jie kopė visai jau sniegini.

Stambios, sunkios, apydrėgnės snaigės krito ir krito, ir krito, savo balsvu šydu sutramdydamos visad erdvias kalnų vistas, puriu dangalu klodamos žemę, takus ir uolynes. Atrodė — du atkaklūs vyrai kopia debesimis, nuo vieno į kitą debesį. Apačioj nėra žemės, viršuj nėra dangaus.

— Mūsų planas šunui ant uodegos, — sumurmėjo, ejęs pirmuoju. — Fotografuoti reikėjo vakar.

Jis sustojo, padėjo ranką ant foto kameros apdaro, kuris karojo ant per kaklą permestos virvelės ir, ničnieko prieš save pro krintančių snaigių užuolaidą neįžiūrėdamas, apmaudžiai pridūrė:

— Sudiev, Antanai, nuotraukos nuo kalno viršūnės.

Antras vyras priėjo ir sustojo greta.

— Sudiev, svaini, tavo 360 laipsnių vaizdas, — jis pritarė.

Ir prisipažino:

— Gintai, mūsų planas palaidotas.

— Kada bebūsim Kolorado kalnuose? — paklausė Gintas ir pats sau atsakė: Gal kitais metais? Sudiev mano kalnų ciklas parodai. Šuniui ant uodegos.

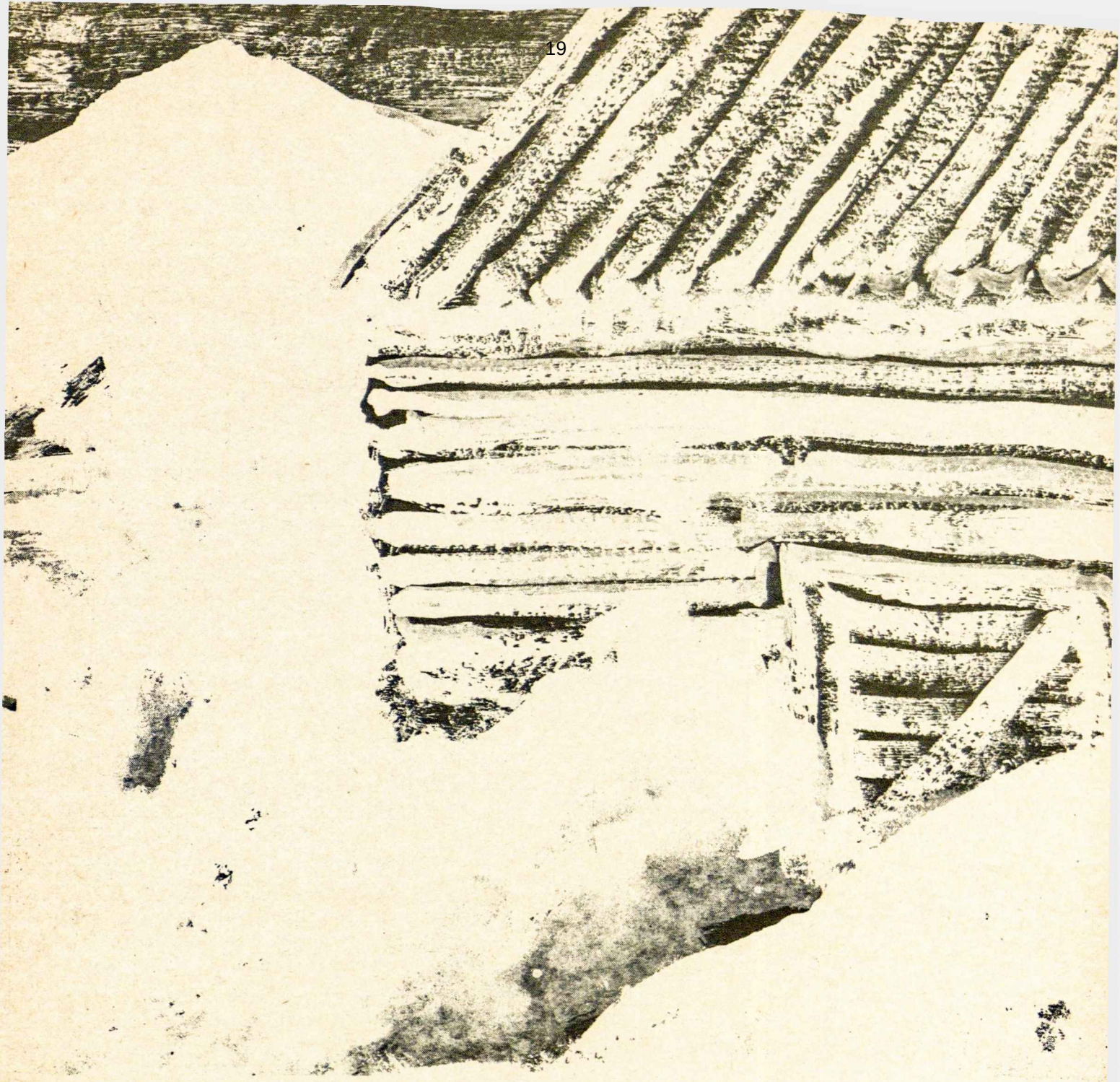

Buvo nepaprasto tyrumo tyla. Šmėkliškas snaigių kritimas — lengvas, o pagal įspūdį slegiančiai sunkus — atrodė tarpeklių raganų burtais. Pamojo jos, pikčiurnos, savo vėduoklėmis ir prakiuro dangus sniegdrabos kaskadais. Tylus pasaulio ir kalnų kišimas į baltą maišą. Jeigu lytų, smagiai skardėtų teškančių lašų švagždesys į taką, į akmenis, į krūmokšnius. Sniegdraba kabino aplink juos, sustojusius take ir netikrumo pagautus, balsvas širmas nuo neužmatomo dangaus ir iki jau balčiausios žemės.

— Sniegas apkraus kuprines, — nusijuokė Antanas, — nepanešime.

Jie nusipurtė, nukratė sniegą nuo kepurių ir kelionmaišių, kurie buvo ant nugarų. Įmintos pėdos, pilksvai mėlynuodamos, tęsėsi ant jų nueito tako, kaip punktyras popieriaus lakšte.

— Ką gi, atgal? — pasiūlė Antanas.

— Atgal, — sutiko Gintas. — Pasėdėsime lūšnoj, pro kurią praėjome.

— O jeigu snigs ilgai? Kelias paras?

— Turėsime laukti.

— Puiki avantiūra, — savo baritonu nusišiepė Antanas. — Kad tik tos lūšnos neužsnigtų virš stogo.

Jie pasuko atgal ir savo tyžtančiais pėdsakais nusileido šlaitu bent porą šimtų pėdų. Trobelė prie tako, pro kurią jie buvo praėję, buvo jau vėpūtinio apglobta. Tai buvo šarpių, neobliuotų lentų būdelė, kokių daug pasitaiko Kolorado kalnuose. Nežinia kada, nežinia kas ją surentė. Nėra kam ir ačiū už tai tarti. Tokios tad senos, suižusios būdelės prie kadaise auksakasių tryptų takų. Vasarą tose lūšnose veisiasi barškuolės.

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

Antanas išrovė iš uždaro medinį kaištį. Pasilenkę jie įsibrovė vidun. Atgrasiai sugirgždėjo grindys. Buvo čia tamsoka, vaiduokliškai nejauku ir troškiai kvepėjo supelėjusiais suodžiais. Prie ugniakuro iš laukinių akmenų kažin kieno labdaringa ranka padėjo krūvą sausų šatriukų.

— Kol pūga, turime stogą, — bemaž patenkintai pasakė Gintas, nusiimdamas foto kamerą, trepsėdamas snieginomis kojomis.

— Kol pūga, mes čia ponai, — pasakė jis, dedamas aparatą ant iš kelių lentų sukalto stalo. — Ir stogas, ir stalas, ir foteliai.

Jie nusiėmė kuprines.

— Dar porą vyrų, — pasakė Antanas, — ir preferansas. Ar jie nelaiko čia kortų. Tai būtų tinkamas dėmesys turistams.

Lentynoje, patalpos kertėje, tik ranką nuo stalo ištiesti, jis kortų nerado.

— Nori medituoti? — jis pranešė, rodydamas Gintui apdulkusią knygutę. — Biblija.

Ir pradėjo knygutę atgal, kur rado.

Gintas pradėjo laužyti plonus šatriukus ir krauti ugniakure lauželį.

— Skautybės patirtis, — šyptelėjo Antanas, atvyniodamas savo kuprinę. Jis pastatė ant stalo mažytį radijo imtuvą, ištraukė įmaunamą anteną. Vaiduokliškoje patalpos prietemoje suskambėjo nervingą, nūdienė, svetimų aistrų ir pramogų muzika. Virpuliuojanti oranžinė šviesa nutvieskė patalpą nuo prakurto židinio. Jų veidai buvo besikeičią liepsnelių virpuly: tai su žibančiomis akimis, tai kieti, lyg iš rusvo granito.

— Galime lūkuriuoti prie butelio romo, — užtikrintai tarė Antanas. — Tu, svaini, virtuozas. Peržengei per slenkstį, ir čia pat jau šiluma, šviesa. Jaukumas grandiozinio kalibro. Šeimos galva! Tai yra, būsimas šeimos galva!

Patalpa jau šilo. Prie jų kojų nutįso ruoželiai vandens nuo tirpstančio ant batų sniego. Ruoželiuose spinksėjo liepsnos pašvaistės. Abu vyrai atsegė striukes. Buvo nejauku prisiminti, kad į tokias kalnų trobeles vasarą grasoma įžengti: barškuolės! Žiemos metu gyvatės įsiknisa žemėn ir miega. Tada trobelė patarnauja keleivingiems.

— Ne kortų, kad telefoną čia parūpintų, — pasakė Gintas, — stverčiau skambinti Inai. Tas sniegas jai sugadins nuotaiką. Viena motelyje. Ir tokiame padėjime.

— Kada ji gimdys?

— Gal už trijų mėnesių, — droviai atsakė Gintas. — Ina gi padūkusiai myli kalnus. Būtų dabar kartu su mumis. Ji, žinai, spėlioja, jeigu sūnus, bus ar alpinistas, ar gal pilotas. Vis aukščių siekiai.

Jie išgėrė tiesiog iš butelio po stambų mauką aitraus romo.

— Neteks man duoti foto parodai triuškinančių vaizdų sudėtinės. Oho, 360 laipsnių ratu! Nuo kalno viršūnės. Ir kalnas gi koks klusnus. Galėtumėm takais užlipti, — apgailestavo Gintas. — Rytoj turime toliau važiuoti.

— Kažin ar važiuosime, — suabejojo Antanas, pamojęs galva radijo imtuvo link.

Radijo pranešėjas dėstė apie staigią pūgą kalnuose. Tai sniegdraba dviejų tūkstančių pėdų aukštyje. Daug kelių uždaroma. Sniego griūčių pavojus.

— Štai pūga įkalino mus šunlūšnėj, — nusipurtė Gintas. — Šleikštu!

Nors jautė jie nekantrią numatyto žygio sutrukdymo nuotaiką, jie abu poilsingai susėdo suoluose. Jie sėdėjo prieš židinį virpulingoje ir šiltoje laužo šviesoje. Šešėliai jų atsimušė sienoje — atrodė patalpoje jau keturi asmenys: du liepsnos nutvieksti, o du antroje eilėje, pilki ir šešėliuoti, slaptingai įsiklauso į tingų nutviekstųjų pokalbį.

— Kad jie parūpintų telefonus tokioms užeigoms, — nukošė Gintas, — tuoj pat kalbėčiau su Ina.

— Svajotojau, — nusijuokė Antanas. — Juk ta lūšna vasarą barškuolių rojus. Veisiasi jos čia, neriasi. O žiemą! Metamorfozė! Geros rankos kuro parūpina. Tai gyvybiškiau už tavo telefoną. Įsijausk į tą praktišką daiktą.

— Jeigu Ina nebūtų tokioj padėty, ji būtų čia, greta, — nerimo Gintas. — Jai patinka nuotykiauti. Juk ji pritarė mano planui skverbtis į kalno viršūnę, parnešti iš ten nuotraukų. Nei viršūnės, nei nuotraukų!

— Jai privalo avantiūra patikti, — užtikrino Antanas. — Avantiūra tvinksi mūsų giminėlės kraujuje. Manyje, Inoje, mūsų tėvuose. Iš Europos jie atkako Amerikon.

— Ką dabar Ina spėlioja? — krimtosi Gintas, — Radijo diktorius ją gąsdina. Keliai uždaryti, keliai nesaugūs. Mes kažin kur kalnuose.

— Ką ji dar prispėliuos? Motely, kalno papėdėje, šilta, šviesu, patogu, — pasakė Antanas.

Jis nugėrė romo ir intymiu tonu prisipažino:

— O aš jaučiuosi gerai. Visad esu tobulai vienas. Skyrybos sugrąžino mane į gerą egoistinį buvimą. Gyvenimo faktai atslenka gaivališkai, kaip bangos į jūros atkrantę. Kaip bangos ir nuslenka. Šniokščia, pūtoja, o išsenka ir nyksta. Vienas! Tobulai geras egoistinis buvimas.

— Ir esi patenkintas?

— Laimingas. Atgauta absoliuti laisvė dvigubai sodresnė. Santuoka, Gintai, padalina asmenybę. Toks patyrimas.

— Bet gi santuoka, tai laimė, — pasakė Gintas. — Kada meilė, tada laimė. Tada nesi padalinta asmenybė, bet pilnesnis dvasiniu su kitu sutapimu.

— Gyvenimas, Gintai, pripuolamų progų grandinė, — nesutiko Antanas. — Patikėk, veržimasis likti su savim, ištisu, nedalomu prasideda nuo tos sekundės, kada pajunti, kad tavo padėtis yra atsitiktinumas. Suėjai su moterimi, tai proga, tai atsitiktinumas. Tada nori nusikratyti proga atsitiktinumu ir grįžti į pirmykštį būvį. Egzistuoti reikia esminiai, neapkarsčius savęs progomis, pripuolamumais, epizodais.

Gintas pakilo nuo žemo suolo ir pasilenkęs ilgesniu šatriuku pajudino degančių šatriukų pastatą. Liepsnojantis namelis nusviro, ir visas spiečius spindinčių oranžinių žiežirbų išsiveržė aukštyn ir kartu su oro trauka pakilo į suodiną kamino angą. Jis primetė vytelių, patalpoj sutemo, ir tiedu šešėliuotieji, kurie buvo antroj eilėj, dingo. Netrukus, su linksmu įniršiu prasikišo pro primestų vytelių sluoksnį liepsnos skarelės. Liepsnos suplazdėjo ties laužu. Ugninės skarelės atrodė skarelėmis mikliuose magiko pirštuose: čia jos plevėsuoja, čia dingsta.

Bravūriški Antano išvedžiojimai atrodė Gintui ne vientulystės palaimos adoracija, bet praradimo skausmo užglostymas. Gintas negalėjo nė suprasti to viso. Gintas sutapo su Ina į vieną ir nejuto savęs praradimo meilėje. Savo minties jis svainiui neišdavė. Jam atrodė: jeigu jis šitaip pasakytų, jis giliau įdrėkstų Antano žaizdas. Bravūra dažnai būna skausmo širma. Antanas nori stovėti už tokios širmos.

Apie sniegą kalnuose išmanąs diktorius primygtinai minėjo lavinų pavojus. Šviežias, apydrėgnis sniegas paslankus nučiuožti nuo skardžių ir šlaitų. Kai kuriuos kelius jau užvertusios sniego griūtys.

Vyrai išėjo lauk pasidairyti. Sniegdraba sumenko. Lėtai sklendė sunkios, paskiros snaigės, koketiškai demonstruodamos savo įmantrius pavidalus. Viskas buvo apniukus ir balta, balta iki beprotiškos slėgos sąmonėje. Taip nejauku, kada taip vienspalviškai balta. Tik laibi koloradiški rudatošiai beržai bailiai telkėsi būrin, skandinami sniege.

Antanas ir Gintas rūkė ir stebėjo aplinką. Švelnios, posnieginės čiurlionės patraukė klausą. Tirpo apatinis sniego sluoksnis — lavinos skatinimas.

— Jeigu pajudės šis nuožulnus laukas, — svarstė Antanas, — mes būsime jo kely. Lavinos svoris, žinai, gi, tūkstančiai tonų. Tankių eglynų čia nėra. Šie berželiukai lavinos nesulaikys. SOS, svaini!

Jie matė, kad masės sniego susikrovė šlaite, aukščiau jų lūšnos.

— Mūsų bunkeris lyg karpa ant nosies, — sarkastiškai nusprendė Antanas. — Padėtis toli gražu ne romantiška.

— Kalnuose net įspėja, — atsiliepė Gintas, — kad šūvis arba riktelėjimas provokuoja laviną.

— Tad netrenkime šios šunlūšnės durimis, — metė pokštą Antanas.

Takas, kuriuo jie atkilo, buvo užsnigtas. Sniego užverstame kalnyne viskas buvo dabar vientisa: baltos bangos iki debesų sustingusios savo įsisiūbavimo šešėlyje...

Nustumdamas muzikinius įtarpius, radijo pranešėjas dėstė apie padėtį šiame kalnyno rajone: keliai uždaryti, dunda lavinos, yra nukentėjusių. Visą dienos liekaną jie praleido, berūkydami ir kramtydami sausainius. Kada sutemo, pakilo vėjas. Į veidą pleveno, kaip didelis paukštis sparnais, drėgmės prisisunkęs oras. Kvepėjo oras šlapiu sniegu ir drėgna žeme. Tikras dvelkimas iš kapduobės, kurią ventiliuoja kažin koks keistuolis prieš karstą, jon nuleidęs. Dangus blaivėjo, ir miglotose jo dangos properšose jie pamatė skaidrių, smulkių žvaigždžių spiečių.

Bestebėdami sniegynus, jis sužvarbo ir smuko į tvaikią lūšnos šilumą. Antanas gėrė romą. Gintas rūkė.

— Ina prisigąsdins dėl radijo pranešimų, — apmaudžiai murmėjo Gintas.

— Aptarkime lavinos strategiją, — pasiūlė Antanas. — Lavina, aišku, jau susiformavo. Dėl skardžio statumo ji gali peršokti per mūsų sutrešusio bunkerio stogą. Ir tada, svaini, ji mūsų nenušluos. Ji užvers mus. Ant stogo susikraus tūkstančiai tonų sniego ir dumblo. Oho, tas svoris sutraiškys trobą, kaip žmogaus puspadis vabalą.

— Ir Ina vaizduojasi tas baisybes, — sudejavo Gintas.

— Betgi tai mes, ne Ina, kas čia galą gaus, ne Ina, — su sarkazmo žėručiais nusišiepė Antanas. — Žūsime.

Jis piktai pliaukšterėjo pirštais:

— Taip, svaini, žūsime. Ar supranti tą sąvoką? Ž-ū-s-i-m-e!

— Vargšė Ina! — grąžė rankas Gintas.

— Ir kas? Svaini mano, ar supranti visa tai. Meilė? Vaitoji apie žmoną. Poetai mums

patikslino: geras tik meilės rytas! Tavo meilės rytas jau eina į vidudienį. Meilės rytas! Paprotys įnešti jauną žmoną į savo namus savo glėby. Taip, aš ją įnešiau. Taip, aš jutau mylimos moters fizišką svorį. Baletinė scena! Primadonos partneris vis panešioja ją susipratimo scenose. Taip juntamas fiziškas jos svoris. Fiziškas, supranti, — jis baigė savo žodžius bonvivano tonu.

— Ne, — droviai nesutiko Gintas. — Greta to fiziško yra kažin kokia kita, keista sfera.

— Kokia gi?

— Tokia, ne mopasaniška.

— Svajotojau, tu savo profesijoje projektuoji fontanus ir židinius, o žmonėms visų pirma reikia sienų ir stogo. Fontanas su iliuminacija! Puiku! Žavėtina! Židiniai aristokratina paradinius kambarius. Storos pliauskos spragsi. Turtinga melancholija. Gintai, fontanas yra pšyš, iliuzija, o kas tikrovė? Ciniška, bet tikra tikrovė?

Jis palaikė tamsiastiklį butelį prieš ugniakuro šviesą, susekė, kiek dar romo ir nugėrė, dugnu aukštyn butelio neužversdamas.

— Mes žūsime, o Ina taps našle, — samprotavo Antanas. — Tu paliksi jai tūkstančius draudos. Tu toks rūpestingas. Istorija visiškai fiziška ir mopasaniška. Niekad tau nesakiau, kad dėl mano jai įtakos Ina sutiko tekėti už tavęs. Buvo gi tasai daktariukas, kuris sukosi. Buvo tada dilema: jis ar tu? Buvo ir kalbų už jį. Pajamos, mamona. O tu dekoratorius, hm, hm! Vyresnio brolio teisėmis kirtau: Gintas! Profesionalas amžinai tupės savo kabinete, o Gintas tave ant rankų nešios. Pasirinkau svainį ir juo patenkintas. Retai kada svainiai draugauja.

Jis patraukė dūmą, kostelėjo, smarkiai išpūtė ir šyptelėjo:

— Giltinė, va, prie slenksčio. Kada šitaip, matai, šeimos paslaptėlės slidžios.

Pro kamino angą vėjas pajudino ugnį, įpūtė žarijas, pabarbeno langan.

— Hm, žūsime, — dėstė Antanas, — kaip man gera, aš apie savo atskirtąją nesirūpinu. Nešiau ją glėby, o išroviau iš savęs kaip suvaškėjusį apendicitą. O Ina, mano ambicingoji sesutė, matai, dėl mano pašnabždų

netapusi turtinga daktariene, ar ilgai našliaus? Graži su tavo draudos tūkstančiais.

— Antanėli, — tykiu priekaištu atsiliepė Gintas, — tu negailestingas. Argi viskas taip privalo susidėti?

— Rutina. Kada lavina ant galvos, kodėl nenumatyti kitų ateities po mūsų, blaiviai, realiai?

— Bet Ina mano žmona. Ji nėščia.

— Ji ištekės. Patėvis įsūnys vaiką. Tūkstančiai pavyzdžių. Už tokias galimybes kalba žmonių apetitas gyventi. Aš labai myliu tave, svaini mano, bet akistatoje su mirtimi, noriu neveidmainiauti. Gyvenimas yra mopasaniška istorija. Žūti sveika be iliuzijų dėl ateities, kurią palieki kitiems.

— Žūti, žūti, — pasipriešino Gintas. — Argi tu rimtai? Žūti? Bet mudu dar gyvi, dar gyvi, ir ateitis dar gyva, ji mūsų.

Jis stvėrė Antaną už rankos ir dūrė akimis:

— Žūti? Kodėl? Dabar?

Jis užsikirto. Kurtus murmesys, toks kurtus, lyg iš po kalnų papėdžių, toks galingas, lyg pajudėjo kalnai, palietė juos ir trobelę virpulio vilnimi. Lavinos atsiplėšimo minutė. Tai buvo galingas trinimosi šurmulys, tarytum kas milžiniškas trintų milžinišku smėlinio popieriaus gabalu į milžinišką lentą. Tai buvo šnaresys, žiauriai apnuoginąs nervus.

Abu vyrai metė žvilgsnius į tamsias, aprūkusias lubas ir klausėsi lavinos pajudėjimo garso, kuris paralyžuoja žmogaus sąmonę, kaip barškuolės žvilgsnis paralyžuoja jos mažą auką. Ar iš žiemos miego atkutusios barškuolės neišsiverš iš po grindų į ją jaukiai prikurentą lūšnelę?

— Romo, kad jo neliktų, — burbtelėjo Antanas, bet negalėjo rasti butelio.

Ant lentynos, už stalo, Gintas pamatė Antano kilnotą knygelę. Jam pasirodė keista svaja, kad pavojaus mirksniu reikia stiprios rankos. Mirksnį — knygelė buvo jo rankoj.

Staiga viskas susverdėjo — sienos, ugniakuras, grindys ir barbenantis langas. Jie, kaip išsviesti, ištrūko lauk. Buvo melsvai žalsva, kaip visad slaptinga, mėnesiena. Žalsvoje šviesoje vilnijo keli hektarai snieguoto kalnų paviršiaus. Gailiai keverzojo į tą judantį plotą įsmeigti laibi koloradiniai berželiai.

Judantis kilimas atplyšo netoli trobelės ir šliaužė žemyn, rinkdamasis vagą. Jie jau nugirdo kurčią kanonadą tarpeklу, kurin virto lavina.

Jie stebėjo judančio sniego išdaigą, net praradę pavojaus baimę. Atrodė, jie dalyvavo Planetos kūryboje, kada perstatomi kalnai ir pripildomi vandenynai. Sniego dangos lūžiuose žėrėjo spindžiai, kibirkštys, mėlynos sniego liepsnos. Planetos tvėrimas ir gaivališkas jos irimas — tie pat kūrybos veiksmai.

— Vis dėlto bunkeris stovi, — sušuko Antanas, netverdamas iš džiaugsmo ir trypdamas kojomis.

Kaip srauni upė, lavina bėgo šonu. Lavina rado vagą. Gal būt, žmonės, kurie statė šią trobelę, žinojo, kad lavinos apeina šlaito tokį palaimingą iškyšulį?!

— O vis dėlto mes gyvi, gyvi, — šūkaliavo Antanas.

Iš pražūties spąstų jie išsprūdo tobulai paprastai. Trobelėje, kaip buvo, liko spragsinti ugnis ugniakure.

Taip gėlytė prie pat geležinkelio bėgių nusilenkia ūžiančio ekspreso vėjui ir vėl atsilenkia, traukinio ratų nesutriuškinta, nesutrinta.

Su keistu, su mistišku pojūčiu Gintas laikė rankoje šventraščio knygelę. Antanas tai matė ir tylėjo. Dulkiną knygelę Gintas padėjo į jos vietą, lentynėje virš stalo...

Takas prasikišo ankstų rytą sparčiai, skubomis pro nykstantį sniegą. Gintas ir Antanas ryžosi leistis žemyn. Rūpestingai statydami slystančias kojas, jie žengė: Gintas paskui svainį. Mirties grasmės išgyvenimas dar slėgė sąmonę. Toks jausmas turėtų žmogų taurinti, o Gintas jautėsi pažemintas. Jį slėgė našta, apie kurios buvimą dar vakar jis nežinojo. Jo mintijime svainis taip gaivališkai sugriovė santuokos, jo santuokos, amžinumo sąvoką. Dar vakar viskas buvo taip aišku, nes jis buvo įtikėjęs į Iną, kaip į savo amžiną palydovę. Dabar gi jis žinojo, kad santuoka yra progų padarinys, todėl pavaldi progų žaismui. Santuoka yra epizodas, o progos, kaip vėjai, visaip valdo tą epizodą.

Antanas vis drąsiau statė kojas, nukeiksnodamas, kada padas slydo ant ledo. Žvilgterėdamas Gintas matė plačius svainio pečius ir ant jo nugaros tabaluojantį kelionmaišį.

— Esu alkanas, kaip tūkstantis vilkų, — linksmai riktelėjo Antanas.

Gintui ėmė rodytis, kad taip jaukiai sušildęs kalnų trobelę, jis neatsargiai atšildė po grindimis žiemai įmigusias barškuoles ir gyvatės nuo dabar gels jo sąmonę nepasitikėjimu ateitimi, meilės nepatvarumu. Jis, progai išsekus, gal būt, esąs tik Inos gyvenimo epizodas.

Ir, kaip Antanas, jis vertė save galvoti apie alkį, apie gerus pietus motelyje, kur jo laukia, taip, laukia, jo Ina.

— — —

atvirai

KOKIA SVARBIAUSIA LAIKO KELIAMA PROBLEMA?

NAUJAI IŠRINKTI ATEITININKŲ FEDERACIJOS TARYBOS NARIAI PASISAKO:

1. Kokia svarbiausia laiko keliama problema, su kuria ateitininkija šiuo metu susiduria?
2. Kokių priemonių ar kelių imtis tai problemai rišti?

Kitų Tarybos narių pasisakymai bus spausdinami sekančiame Ateities numeryje.

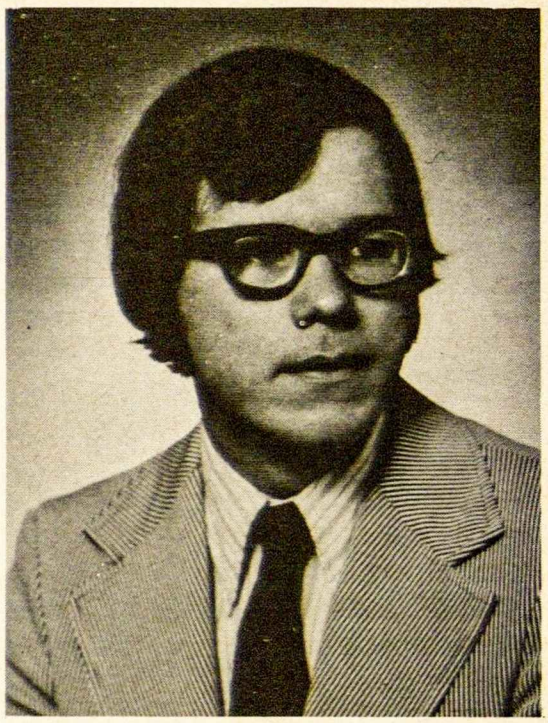

Rimas Juzaitis, *gyv. Charlottesville, Va., JAV; baigęs chemijos inžinerijos mokslus Princetono universitete, Virginijos universitete siekia doktorato iš branduolinės inžinerijos. Tame universitete pirmininkauja Amerikos Branduolinei Sąjungai. Ateitininkas nuo jaunučio dienų. Jau kelinti metai, kaip skaito paskaitas MAS žiemos kursuose.*

1. Dabartinio amžiaus moralinis pasimetimas bei dvasinis bankrotas reikalauja iš mūsų ateitininkų organizacijos ypatingų pastangų. Šios pastangos turėtų būti skirtos išugdyti stiprios valios, giliai įsitikinusius narius, kurie praktiškai ir nuolatiniu energingumu siektų įgyvendinti ateitininkiškuosius idealus savo gyvenime. O taip pat siektų visuomeniniam ir kultūriniam gyvenimui Kristaus — centrinio pagrindo. Narių įsitikinimo stoka, gal būt, yra mūsų organizacijos aktualiausia problema.

2. Ši problema reikalauja organizacinių pastangų, kurios siektų užtikrinti gilesnį narių ideologinį susipratimą. Užtat yra svarbu ruošti intensyvius ideologinis kursus, simpoziumus, seminarus ne vien moksleiviams, bet dar

svarbiau: studentams ir akademikams. Kursų programos turėtų būti esmingai paruoštos; taip pat, temos turėtų atspindėti dabartinį laikotarpį ir aplinką, visuomet aptardamos ir nagrinėdamos praktiškas ir efektingas priemones, kuriomis ateitininkai galėtų įgyvendinti savo principus. Šalia kursų ir simpoziumų, globėjų ideologinis paruošimas turėtų tapti aktualus susirūpinimas.

Gabija Juozapavičiūtė, *gyv. Toronte, Kanadoje; vadovauja provincinės valdžios išlaikomai programai, skirtai savanoriams, dirbantiems su nusikaltėliais vaikais. Anksčiau buvo „Ateities" redakcijoj, Ateitininkų Taryboj ir MAS centro valdyboj. Dabar — Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkė.*

1. Svarbiausia, mano nuomone, laiko keliama problema, su kuria ateitininkija susiduria, yra stoka dėmesio krikščioniškam — lietuviškam auklėjimui. Atsakomybė krikščioniškam auklėjimui tenka ne tiktai mums vieniems lietuviams, bet aplamai visuomenei, kurioje gyvename. Atsakomybė lietuviškam auklėjimui, deja, tenka tiktai mums vieniems — lietuviams. Stoka auklėjimo matosi pradinėse mokyklose, gimnazijose, aplamai aplinkoje, kurioje gyvename. Be tvirtų pagrindų, mūsų jaunimas nepajėgia atsispirti „prieš srovę" ir pasiduoda jos įtakai. Mūsų didžiausias uždavinys taip išauklėti savo jaunimą, kad jisai žinotų kas jis yra, kuo tiki, kas jam priimtina ir kas ne.

2. Tą problemą spręsti galime mes, ateitininkai, atkreipdami didesnį dėmesį į aktyvų auklėjimą: per susirinkimus, stovyklas bei kursus. Kiek tenka pastebėti, auklėjimas iki šiol bendrai vyksta tiktai per kun. St. Ylos žiemos kursus. Susirinkimuose (su išimtim, aišku), o ypatingai stovyklose jo stinga. Tai yra dėl to, kad trūksta suaugusių bei subrendusių vadovų, kurie jaunuosius ateitininkus tikrai sugebėtų įsąmoninti. Trūksta ir gerų stovykloms programų. Taigi siūlyčiau pirminį dėmesį kreipti į gerų programų parengimą, globėjų paruošimą bei stovyklų vadovų kursus.

Dr. Adolfas Damušis, *gyv. Southfield, Mich., JAV; dirba dažų pramonės cheminio tyrimo srityje; MAS pirmininkas (1930 - 1931), Grandies korporacijos pirmininkas (1932), SAS pirmininkas (1933), Ateitininkų Federacijos vadas (1946 - 1952), vienas iš VLIKo organizatorių, Dainavos stovyklavietės kūrėjas.*

1. Laikas provokuoja ir idealai skatina energingiau žadinti jaunuomenės meilę didžiosioms vertybėms, kilančioms iš mūsų tikėjimo šviesos, ypatingai atkreipiant dėmesį į tai, kad šio meto žiauri gyvenimo realybė jas yra išryškinusi kaip mūsų tautos atsparumo pagrindą.

Ateitininkijai dabarties aplinkybėse yra labai svarbu nevengti konfrontuoti pasaulį, kuris labai dažnai, o ypatingai dabar, gana lėkščios propagandos būdu menkavertybes siekia paversti „vertybėmis".

2. Ateitininkų Federacijos Taryba turėtų sudaryti kokių bent keturių laipsnių ateitininkiškojo auklėjimo bei lavinimosi programą, kurią turėtų išeiti visi nariai nuo moksleivio iki studento. Programoje būtų planingai ir sistemingai siekiama apšviesti tikėjimo ir idealizmo šviesa žvilgį į Lietuvą, lietuvių tautos idealus, jos laisvę, pasaulį, gyvenimą ir į protu ir valia apdovanotą žmogų kaip asmenybę.

AFT sudaro jaunimo stovyklų programų komisiją, kuri paruošia iš anksto stovyklų programas, parenka kompetetingus specialistus jas jaunimui perteikti ir stovyklavimui vadovauti.

Aktualu yra turėti menininkų ir pedagogų grupę, kuri pateiktų jaunimui medžiagos stovykliniams vakariniams ir įvairiems kitiems jų meniniams renginiams ir schematiškai apibūdintų jų pobūdį ir tikslus.

Sudaryta lituanistų kalbininkų grupė turėtų išdirbti metodus lavintis lietuvių kalba jaunuomenės susibūrimuose, didinti lietuviškąjį žodyną ir išmokyti jaunuomenę komunikuoti ir savo asmeniniuose pokalbiuose lietuvių kalba.

Vyresnieji ateitininkai, sendraugiai ir studentai, šalia gana plataus dėmesio kultūriniams klausimams, turėtų esmingiau susipažinti su socialinių problemų sprendimais, kurie labai vaizdžiai yra išreikšti popiežių enciklikose bei krikščionių sociologų studijose. Dabarties patirtis rodo, kad tai bene geriausi ir protingiausi principai bendruomenių, tautų bei pasaulio problemoms spręsti. Tad socialinių savaitgalių rengimas plačiajai visuomenei yra labai aktualus.

Mūsų angažavimąsi Kristui reikėtų stengtis išreikšti konkrečia gyvenimiška forma. Metodams išsiaiškinti dvasios vadai ir asmenys, dirbantys jaunimo veiklos globoje, turėtų kasmet reguliariai suvažiuoti pokalbiui, kurio išvados jaunuomenės renginiuose būtų įgyvendinamos. Pagrindinis tų mūsų pastsangų uždavinys, kaip atsinaujinimo ar gyvosios dvasios sąjūdžio, būtų pasiryžti Kristų laikyti savo idealu, asmeniškai viešai tuo nesiskelbiant, bet asmeniškai ramiai to siekiant.

Be abejo, tos kelios čia paminėtos priemonės visko neišryškina, bet, jas bent iš dalies įgyvendinus, vis šiek tiek būtų žengta idealistine ir kartu realia kryptimi.

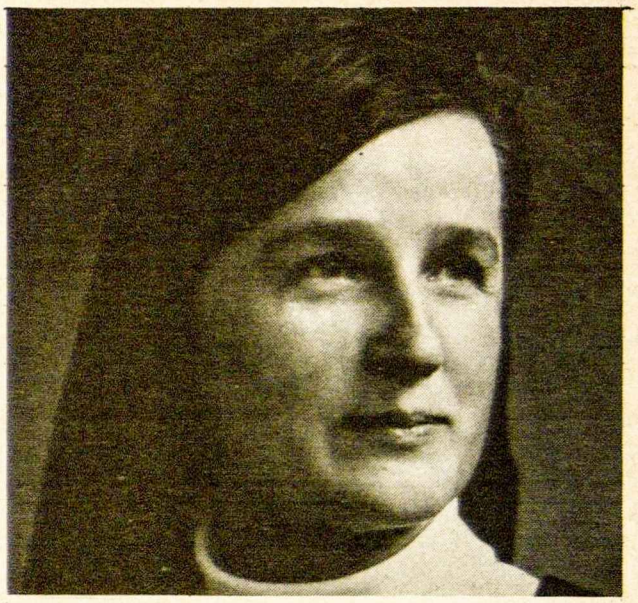

Ses. Margarita Bareikaitė, ***gyv. Putname, Conn., JAV; Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserų Kongregacijos vyresnioji; ateitininkė nuo 1946 m. Dirbo Kanadoje 15 metų su ateitininkiškuoju jaunimu — jaunučiais, moksleiviais ir studentais.***

1. Žmogus yra daugiau negu puošni ir lepi darželyje auganti rožė, kuriai reikia ne tik saulės šviesos, tinkamos žemės, priežiūros, maisto, šilumos bei lietaus. Jam, be visų minėtų dalykų, reikia ir dvasinio maisto. Mes girdime ir kartu išgyvename, kiek daug ir gilių žaizdų su savim nešiojasi žmogus, kurios jame atsirado dar jauname amžiuje, maitindamas save tuo maistu, kurioje ta aplinka, mokykla, universitetas, draugai teikė — tai materializmas su iššūkiu „pažanga". Mus užburia techniški įvairūs mokslo laimėjimai ir kartu nustebina mus žmogaus posūkis, kai jis kartoja, kad jo gyvenimas beprasmis, anemiškas.

Vietoje šv. Rašto, jaunimui į rankas brukoma kaip „geroji naujiena" knyga, kurios centre yra jis pats ir ten skelbiama laisvė be atsakomybės.

Man atrodo, kad ateitininkų pirmoji pareiga yra grąžinti Kristų į žmogaus gyvenimą. Juk ateitininkų šūkis „Visa atnaujinti Kristuje", vadinasi atnaujinti save. Mūsų idealas yra gyventi pilnutinį krikščionišką gyvenimą — tai yra gyventi Kristumi. Išpažinti Jį, kuris yra ne tik istorinis žmogus, bet ir Dievas.

Ateitininkų kuopoms nepritrūks vadų, kai ateitininko gyvenimo centre bus Kristus, o jo norai, tai skleisti Dievo karalystę žemėje, dirbant Dievo ir artimo tarnybai Bažnyčioje.

2. Tad labai svarbu ruošti religinio turinio seminarus, rekolekcijas, diskusijos ratelius, skaityti religinio turinio knygas, tai ir būtų tas „antibiotikas", kuris padėtų žmogui atgauti jausmų ir proto pusiausvyrą. Ateitininko gyvenimas liudys, kad Kristus tikrai prisikėlęs.

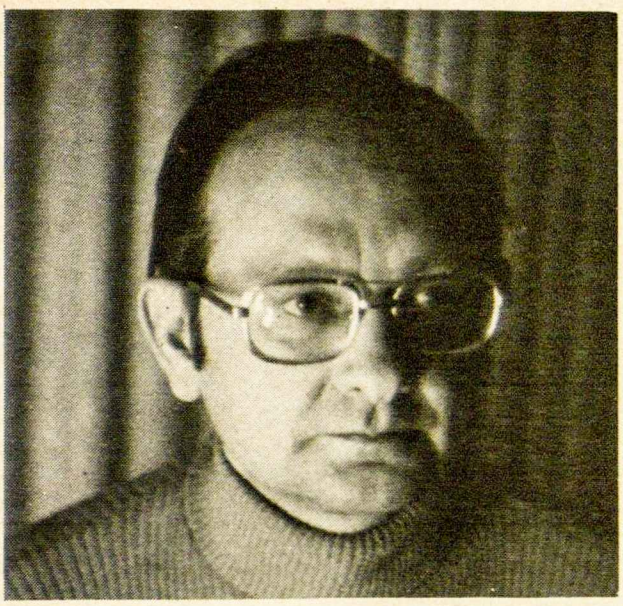

Kun. dr. Kęstutis Trimakas, *gyv. Forest Park, Ill., JAV, dirba kaip klinikinis psichologas Hines veteranų ligoninėje, yra „Ateities" vyr. redaktorius. Dar Vokietijoje buvo SAS centro valdyboje; vėliau SAS ir ilgametis Chicagos studentų ateitininkų draugovės dvasios vadas.*

1. Kristaus iššūkis kiekvienam mūsų asmeniškai, ateitininkų sąjūdžiui, tautai ir visai žmonijai yra skirtas visiems laikams, tačiau jo įgyvendinimas yra savitas kiekvienam laikotarpiui: šiais moderniais laikais jis įgauna ryškaus likiminio pobūdžio — *būti* ar *nebūti*: būti ar nebūti asmeniu, būti ar nebūti ateitininkijos sąjūdžiui, būti tauta ar ja nebebūti, pagaliau visai žmonijai išlikti ar pražūti branduolinių bombų kare.

Jau vien žmonijai *išlikti,* santaikoj gyventi, pagal vieną pačių įžvalgiausių šių laikų istorikų, Arnold Toynbee, būtina yra „religinė revoliucija". Tačiau nepakanka vien išlikti, o reikia *pilnai gyventi* žmonijai, tautai, asmeniui. Didysis šių laikų klausimas: ar Kristus yra bereikšmis, ar tikrai pilnos (Dievop vedančios) žmogiškos gyvybės puoselėtojas? Istorijos bėgyje jis yra palietęs pavienius asmenis iki tikro heroizmo ir tuo įrodęs savo galią su juo kooperuojančiuose asmenyse iššaukti žmogiško (ir Dievop vedančio) gyvenimo pilnumą. Tą patį, ką jis gali padaryti su pavieniu asmeniu, jis gali padaryti ir su tauta ir visa žmonija.

Mes, ateitininkai, esam patekę į Kristaus idėjų—idealų—malonės srovę lietuvių tautoj. Nuo mūsų atliepio į Kristų priklauso gyvenimo pilnumas mumyse, ateitininkijoj, tautoj. Vis dėlto šiais laikais gal daugiau negu bet kada žmogus linkęs naudotis vien tuo, ką žemė duoda ar žmogus joj pasigamina. O tai žmogaus gyvenimą siaurina: migdo, slopina, kausto, skaldo ir stabdo. Didžiausia šių laikų mums keliama problema — mes esame tokioj žemės traukoj, kad sunkiai tepabundame, tik retkarčiais teatsimerkiame platesniems mintims, širdies, darbo ir kūrybos akiračiams, kurie galimi Kristaus šviesoj ir galioj.

2. Didžiausias mūsų uždavinys — atsispirti tai kaustančiai ir siaurinančiai žemės traukai ir stengtis persiimti Kristaus šviesa ir galia. Tai tik dalinai galima atsiekti individualiom pastangom. Mums, kaip katalikų inteligentų auklėjimo ir kitus paveikti siekiančio sąjūdžio nariams, reikia bendrų pastangų.

Pirmas žingsnis mūsų sąjūdyje yra auklėjimas — ugdymas. Stebint kelių praėjusių metų susirinkimų temas, matosi planavimo stoka ir nemaža atsitiktinumo. Ir kandidatų paruošimas beveik visur nepakankamas. Ideologinis pasiruošimas dažnai tesiriboja siauroku penkių principų pasiaiškinimu. Reikia ieškoti nuodugnesnio ir tuo pačiu rūpestingesnio bei nuoširdesnio krikčioniško—lietuviško auklėjimo, kuris būtų ne vien teoretinis, bet praktinis — nepasitenkinant vien idėjų diskutavimu, bet ir jų įgyvendinimu (siekiant pergalėti bene didžiausią mūsų, ateitininkų, silpnybę — pasitenkinti idėjomis). Auklėjimo ir ugdymosi gairės — programos turėtų būti nustatytos iš aukščiau, planingiau — su aiškiais tikslais, kad būtų išvengta kita silpnybė — veikti dėl veikimo. Veikloj reikia vengti pasyvaus klausimosi, reikia pabrėžti pačių narių aktyvų reiškimąsi veikloj, talentų ugdyme, kūrybiniuose bandymuose, profesiniame pasiruošime. Juk turime ir kaip individai, ir kaip sąjūdis, atrasti kelius — būdus, kaip šviesą skleisti apie save.

Antra, turime patys nuolat ta šviesa gaivintis. Atsigaivinimo reikalas visada buvo jaučiamas ir tam buvo ieškoma įvairių kelių. Prieš IX Ateitininkų Kongresą buvo siekiama tokias atsinaujinimo pastangas daugiau visuotinai žadinti. Tuo keliu reikia ir toliau eiti, tik dar visuotiniau ir intensyviau. Pagal galimybes kiekvienas ateitininkų vienetas gali ruošti visas ar kai kurias iš šių renginių: metinius atsinaujinimo savaitgalius ar dienas, periodinius susibūrimus, savas Mišias, trumpas liturgijas, kiekviename susirinkime pavesti jo dalį krikščioniškam atsinaujinimui. Ir čia reikėtų talkos, tiek asmenų (pvz. mažų būrelių iš 2 - 3 asmenų lankyti vienetus), tiek medžiagos (liturgijai, knygų sąrašų ir kt.). Visi tik turime siekti pilno krikščioniško atsinaujinimo, t.y. ne vien pamaldumo, bet mūsų viso gyvenimo, darbų, veiklos ir kūrybos persiėmimo Kristaus dvasia.

knygos

MINTIS DIALEKTINIAME ŽAISME

Pokalbis su kun. dr. Feliksu Jucevičium jo naujos knygos pasirodymo proga.

Knygos „Mintis dialektiniame žaisme“ įvade sakote, kad susimąstęs, t.y. filosofuojantis žmogus išvysta savo ir gyvenimo gelmes. Kokias gyvenimo gelmes Jūs išvystate?

Jucevičius: Tai tas gelmes, kurios kalba apraiškomis, bet nėra apraiškos, kurios siejasi su kasdienybės banalybėmis, bet nėra banalybės, kurios plaukia mūsų sąmonės paviršiumi, bet nėra sąmonės paviršius. Jeigu reikėtų jas apibūdinti pozityviai, tai sakyčiau, kad tos gelmės trykšta, anot Evangelisto, „amžinojo gyvenimo versme“. (Jo 4,14) Jei gyventi reikštų tik nueiti į žemę, tai ar būtų iš viso verta žmogui iš žemės išeiti. O domėtis kažin kokiomis gelmėmis tai tikrai ne.

Bet ką bendro tos gelmės turi su filosofija? Juk „amžino gyvenimo versme“ išsiliejančios gelmės yra tikėjimo, o ne žinojimo objektas.

Jucevičius: Man atrodo, kad nėra filosofinio žinojimo be tikėjimo ir tikėjimo be filosofinio žinojimo. Filosofija niekad nebuvo tik žinojimas. Kai pirmasis filosofas teigė, kad „viskas yra pilna dievų“, tai jis ne tai žinojo, o tikėjo. Filosofija negali būti tik žinojimas, nes ji kartu yra gyvenimo būdas. Ji visad siejasi su mūsų pažiūra į gyvenimą, ir kas gali teigti, kad gyvenimas yra tik žinojimas. Kiekviena autentiška filosofija yra pasaulėžiūra, kuriai veikla yra tik minties pratęsimas.

Iki Vatikano II tomistinė filosofija buvo Bažnyčioje pripažintoji filosofija. Kokia jos padėtis šiandien? Ar tomizmas gali dar ką nors pasakyti mūsų laikų žmogui?

Jucevičius: Tomizmas yra viena krikščioniškosios filosofijos srovių, bet jau ne vienintelė. Tai labai gerai. Tomizmo suabsoliutinimas buvo didelė klaida. Tačiau reikia pripažinti, kad dar nesusilaukėme kitos krikščioniškosios filosofijos kaip tomizmo. Krikščioniškasis egzistencializmas ir Blondelio filosofija yra reikšmingi bandymai, bet neprilygsta tomizmui sprendžiamųjų klausimų visuotinumu. Ką kas besakytų apie Tomą Akvinietį, jis tebėra vienas didžiausių krikščioniškųjų filosofų.

Kodėl nė vienu žodžiu neužsiminėte Teilhard de Chardin? Ar jis Jums nieko nesako?

Jucevičius: Teilhard de Chardin yra labai įdomi asmenybė, bet nemanau, kad jis yra filosofas. Nors jis studijavo scholastinę filosofiją ir tomizmą, bet skaitant *Le Phénomene Humain* ir kitas jo knygas pasigendi griežtesnės filosofinės minties. Jis neišleidžia iš akių Kristaus, bet ar jo pasaulio vizija yra krikščioniška, tai klausimas. Ar gali būti autentiškas krikščioniškas mąstymas, kuris ignoruoja blogį? Kai kurie jo šalininkai teigia, kad Teilhard de Chardino filosofinę intuiciją reikia suprasti griežtųjų mokslų šviesoje. Tačiau rimti mokslininkai abejoja, ar jis yra iš viso mokslininkas. Žymusis prancūzų biologas Jean Rostand laiko teilhardinę evoliucijos sampratą „paviršutiniška ir sumaišyta“. Jis nusimanęs apie geologiją ir paleontologiją, bet nieko apie biologiją. O kalbėti apie evoliuciją, neturint supratimo apie

protoplazmą, celulės gyvenimą ir embriologiją, esą neleistina.

Ką manote apie marksistinę religijos kritiką, kurią užsiminėte, lietuviškame kontekste?

Jucevičius: Markso religijos kritika, kaip ir jo ateizmas yra psichologinės kilmės. Kritikuodamas religiją, jis turėjo prieš akis tą aplinką, kurioje gyveno, t.y. krikščionis, o ne pačią krikščionybę. Skaitydamas Marksą, gauni įspūdį, jog jis nepažinojo krikščionybės. Be abejo, tai turėjo ryšio ir su jo žydiška kilme. Nors jis save laikė ateistu, bet jis negalėjo visai atsikratyti juodaizmo, kuris buvo gyvas jo pasąmonėje. Kad tai yra tiesa, tai liudija jo samprotavimų religinis tonas. Kadangi marksistinis ateizmas yra subjektyvinės kilmės, tai nemanau, kad jis gali turėti didesnę įtaką lietuviams krašte.

Ar šiandien dar galima krikščioniškoji filosofija? Jei taip, kas ją skirtų nuo kitų filosofijų?

Jucevičius: Kaip filosofija apskritai, taip ir krikščioniškoji filosofija remiasi protu. Bet kartu ji neignoruoja krikščioniškojo apreiškimo, t.y. Kristaus įvykio. Šitokia pozicija yra jau grynai metodologiškai pateisinama. Jokia filosofinė mintis, jei ji nori būti objektyvi ir istoriškai pateisinama, negali išleisti iš akių dvidešimt krikščionybės amžių. Mūsų dienų materialistas, kuris remtųsi tik Demokrito ar Lukrecijaus formuluotais principais, būtų apgailėtino likimo riteris. Autentiška filosofinė mintis negali nesiremti žmonijos daugelio amžių dvasiniu palikimu.

Krikščioniškoji filosofija skyrėsi nuo kitų filosofijų ir visad skirsis savo žmogaus samprata. Nors ir niekingas padaras, bet jis yra krikščionybei vis dėlto „maža ką mažesnis už angelą“ (Ps 8,6).

Ką manote apie filosofijos ateitį?

Jucevičius: Kaip žmogus, taipir filsofofija yra nemirtinga. Tikiu, kad ir danguje iš mūsų nebus atimtas filosofavimo malonumas. Tačiau turint mintyje žemę, tai manau, kad esame naujo filosofavimo išvakarėse. Sąvokų ir kategorijų filosofija turės būti papildyta filsofavimų mitais. Kodėl pradžioje žmogus filosofavo mitais? Nes jam trūko žodžių išreikšti tai, ką jis matė ir jautė. Panašioje situacijoje yra modernusis žmogus. Mokslas atskleidžia prieš mus tokius nuostabius pasaulius, pasaulius taip naujus ir nesvajotus, jog mes nebeturime žodžių jiems nusakyti. Mes būsime priversti vėl griebtis mitų.

Redakcijos pastaba: Skiriant prideramą svarbą Teilhard de Chardino mintims apie blogį, parašytoms jau vien *Le Milieu Divin* knygoje, negalima teigti, kad jis blogį ignoravo. Blogio atžvilgiu jis savo raštuose buvo ne užsimerkęs, bet gal kiek prisimerkęs. Žinoma, būtų buvę geriau, jei jis būtų aptaręs blogio vietą savo pasaulėžiūroj. Vis dėlto sprendžiant, ar mąstytojas yra krikščioniškas, neklausiama, ar jis mažokai apie blogį kalbėjo, bet ar jo pasaulėžiūros centre yra Kristus. Tuo gi atžvilgiu, vargu ar kuris kitas XX amžiaus mąstytojas pralenkia Teilhard de Chardiną savo pasaulėžiūrinio kristocentriškumu. Daugelio giliai su jo veikalais susipažinusiųjų teigimu, savo moksline ir krikščioniška pasaulėžiūrine sinteze jis jau yra užėmęs išskirtinę vietą krikščioniškoje XX amžiaus mąstysenoje.

JAUNUČIŲ VASAROS STOVYKLOJE

Sekmadienis, liepos 3

Mes visi — beveik 130 — suvažiavom į jaunučių stovyklą, o moksleiviai išvažiavo. Užsiregistravom, buvom paskirti į kambarius ir ėjom susipažinti su draugais ir draugėm. Po vakarienės piešėm didelius ženklus savo būrelių pavadinimų. Tada buvo susipažinimo su vadovais ir stovyklautojais vakaras ir šokiai. Diena baigėsi naktipiečiais ir malda. Dėkojome Dievui už pirmą labai įdomią dieną.

Vilija Ramūnaitė

Pirmadienis, liepos 4

Dieną pradėjom šv. Mišiom, kurias atlaikė kapelionas kun. Jonas. Šiandien Amerikos Nepriklausomybės šventė. Rytas gražus, saulė šviečia. Maudytis smagu, vanduo šiltas. Visi laukė vakaro, kada bus vaidinimai ir pasaka. Per dieną buvo įvairūs užsiėmimų būreliai: rankdarbiai, dainavimas, keramika, sportas, gamta, laikraštėlis. Visi vaikai dalyvauja visuose užsiėmimų būreliuose. Kai saulutė nusileido, visi vaikai nuėjo į salę klausytis dainų, šokti, žiūrėti vaidinimų. Pasirodė Čikaga, Detroitas ir Clevelandas. Tada p. Balys, aktorius iš Detroito, sekė mums pasaką apie sūrį, kuri visiems labai patiko.

Vėjas Liulevičius

Antradienis, liepos 5

Antradienį buvo giedri diena, nors naktį smarkiai žaibavo. Per dieną dirbome užsiėmimų būreliuose. Kadangi buvo labai karšta, stovyklautojai ėjo du kartus maudytis. Vakare ruošėmės rytojaus laužui ir kartu su būreliais kūrėme vaidinimus apie Lietuvos kunigaikščius ir garsias Lietuvos moteris.

Darius Polikaitis

Trečiadienis, liepos 6

Vėl buvo labai karšta, ir visi užsiėmimų būreliai buvo lauke, pavėsyje. Maudytis ėjom

du kartus. Vakare buvo įdomus ir juokingas laužas. Kiekvienas būrelis vaidino savo kunigaikščio gyvenimą.

Marius Katilius-Boydstun

Ketvirtadienis, liepos 7

Dainavoj iki šiol buvo daug karštų dienų, ir visi vaikai ir vadovai vaikščiojo prakaituoti. Todėl mes galėjom eiti maudytis po du kartus, o tarpuose turėjom savo užsiėmimų būrelius. Šiandien šv. Mišios buvo lauke, po ąžuolu. Po vakarienės kai kurie vaikai ėjo į tautinius šokius, dramą, chorelį ar orkestrėlį, kiti ką nors darė savo vadovo prižiūrimi. Tada vyresnieji būreliai kūrė radijo valandėles, o jaunesnieji žaidė žaidimus, kuriems vadovavo Viktutė Lenkauskaitė. Po naktipiečių ir vakaro maldos ėjome miegoti.

Nata Zarankaitė

Penktadienis, liepos 8

Aš kėliaus rytą ir ėjau į mankštą. Aš turėjau 25 kartus „stumt į viršų" (push-ups). Vėl buvo labai karšta. Maudėmės ir dirbom užsiėmimų būreliuose. Kai kurie vaikai turėjo rytinę išvyką su būrelio vadovu ir pašnekesius su p. Udriene. Vakare žiūrėjom filmą apie dramblius. Man labai patiko. Buvo juokinga. Valgėm „sprogūzus" (popcorn) ir atsivėsinę po dušu ėjom miegot.

Linas Udrys

Šeštadienis, liepos 9

Vėl pakėlę vėliavą ir pavalgę pusryčius, turėjom būrelių užsiėmimus ir maudėmės. Kai kurie vaikai turėjo medžio drožinėjimą p. Veselkos iš Detroito prižiūrimi. Šv. Mišios buvo lauke prieš vakarienę. Po vakarienės buvo talentų vakaras, kuriam vadovavo V. Lenkauskaitė. Labai daug vaikų pasirodė:skambino pianinu, dainavo, grojo kitais instrumentais. Visiems labai patiko p. Strolios choras , sudarytas iš stovyklautojų. Tada buvo šokiai. Buvo labai smagu, tik per trumpai... Vakaras baigėsi naktipiečiais ir malda.

Laura Ragaitė

Sekmadienis, liepos 10

Mankštos šiandien nedarėm, nes šventa. Rytą ir po pietų buvo maudymasis ir užsiėmimų būreliai. Vyresnieji berniukai vėl ėjo drožinėt su p. Veselka. Vakare buvo laužas, kuriame pasirodė vadovai. Buvo labai juokinga ir įdomu. 9:30 buvo tyla, bet nelabai...

Marius Gražulis

Pirmadienis, liepos 11

Jau kelinta diena iš eilės kaip temperatūra yra virš 100! (Bent taip jaučiasi). Visiems sunku dirbti — mes norim tik maudytis!

Vakare vyresnieji būreliai žaidė Viktutės Lenkauskaitės prižiūrimi. Jaunesnieji kūrė radijo programas. Mūsų buvo labai juokingas.

Gailė Černiauskaitė

Antradienis, liepos 12

Šiandien prasidėjo sporto šventė. Ponas Strolia atvažiavo prie balto namo su olimpine ugnim ir atidarė šventę. Ten jau laukė 6 komandos: raudona, žalia, mėlyna, balta, geltona ir ruda. Vaikai buvo apsirengę tomis spalvomis.

Buvo bėgimo lentynės, ir žaidėm krepšinį, tinklinį, futbolą ir kvadratą. Buvo įdomios rungtynės. Po pietų ir poilsio maudėmės ir ruošėm plakatus ir šūkius. Po vakarienės buvo naktiniai žaidimai — „Vėliavėlės". Buvo dvi komandos — raudona ir geltona — ir reikėjo surasti ir pavogti paslėptą vėliavą. Geltona komanda laimėjo.

Gytis Barzdukas

Trečiadienis, liepos 13

Antra sporto šventės diena. Rytą buvo bėgimas ir komandų žaidimai, o po pietų plaukimo ir nardymo rungtynės. Vakarinė programa buvo lauke, ir pasirodė visos komandos su savo plakatais, šūkiais, dainomis ir šokiais. Jie vaizdavo žmones iš Norvegijos, Vokietijos, Marso ir kitur. Gale programos visi įsijungėme į šokius. Daugiausia taškų (30) surinko raudonoji komanda ir laimėjo. Štai jų daina:

Vieną dieną, danguj kabant,
Mes, marsiečiai, gavom žinią,
Kad toli, ant žemės ploto
Buvo žmonės nusiminę,
Nes reikėjo jiems pagalbos
Paįvairinti komandas
Sporto šventės Dainavos.

Ir iš Marso atkeliavom,
Tuoj į Dainavą važiavom,
Sporto šventėj dalyvavom
Ir kitus mes užkariavom.

Grįšime atgal į Marsą
Su labai ramia širdim,
Kad dabar ir žemė žino,
Jog marsiečiai vis pirmi!

Renata Vizgirdaitė

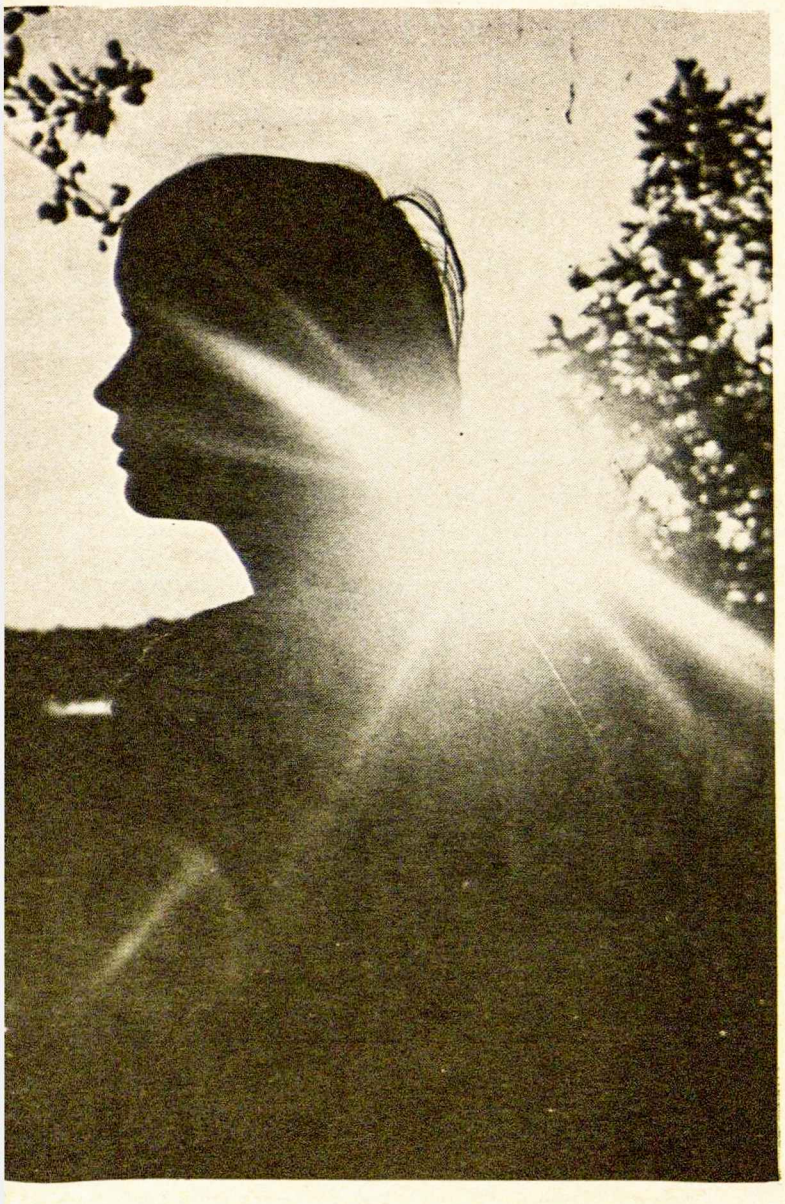

Ketvirtadienis, liepos 14

Labas rytas! Vėl buvo graži, saulėta diena. Po užsiėmimų būrelių ir pietų kai kurie vaikai išvyko jodinėt arkliais, kiti ėjo maudytis. Vėl užsiėmimų būreliai ir vakarienė. Kaip gardu! Po vakarienės ėjom vėl maudytis, nes buvo baisiai karšta. Atsivėsinę išklausėm labai gražių šv. Mišių, kurių tema buvo Dievo šviesa — artimo meilė.

Daiva Žymantaitė

Penktadienis, liepos 15

Salėj visi mokėmės dainuot, ir buvo tautinių šokių ir dramos būreliai. Baigėm savo darbelius. Vakare maudėmės, žaidėm ir pašokom paviljone prie ežero. Tada salėj p. Damušytė parodė šios jaunučių stovyklos filmą. Buvo įdomu matyti save.

Ronaldas Bartninkas

Šeštadienis, liepos 16

Paskutinė pilna stovyklos diena. Naktį labai smarkiai lijo. Rytoj bus gaila išsiskirti su draugėmis ir draugais. Visi baigėm savo darbelius ir ruošėmės vakarui. Prieš vakarienę buvo iškilmingos šv. Mišios ir stovyklos uždarymas. Vakare salėj dramos būrelis vaidino „Grybų karą“, buvo tautiniai šokiai, dainavo chorelis ir grojo stovyklos orkestrėlis. Pasirodė ir vadovai su dainomis. Po to — paskutiniai šokiai.

Vida Duobaitė

Sekmadienis, liepos 17

Dainavos stovykla —
Kaip savi namai.
Dainavos stovykla —
Čia gyvent gerai!

Jeigu aš galėčiau,
Būčiau aš vadovė,
Tai aš padaryčiau,
Kaip buvo senovėj.

Kai aš būsiu sena,
Aš prisiminsiu jaunas dienas,
Kaip važiuodavau į stovyklą
vardu DAINAVA!

Rasa Šulaitytė

ATVAŽIAVAU Į DAINAVĄ...

... nes norėjau būti gamtoj.

Laima Vadeišaitė

... nes norėjau stovyklauti ir atsitraukti nuo namų.

Paulius Vizgirda

... todėl, kad buvo naujai sutvarkyta vadovybė.

Andrius Plienas

... nes čia labai linksma ir pamatyt savo senus draugus — Vincą Staniškį, Marių Gražulį ir kitus. Be to, mano mama mane atsiuntė.

Liudas Venclovas

... nes norėjau džiaugtis ir norėjau žuvauti.

Dovydas Bliudžius

... nes aš mėgstu gamtą: man patinka medžiai, gėlės, peteliškės...

Vanessa Schaser

... aš noriu padraugauti su kitais lietuviais vaikais ir išmokti geriau lietuviškai.

Rima Budrytė

... nes mano draugai čia.

Paulius Gražulis

... nes aš norėjau stovyklaut ir sportuot!

Danius Barzdukas

. . . susitikt naujų draugių ir išmokti lietuvių kalbą!

Carla Fernandez

. . . kai esi su draugais smagiai jautiesi, ūpas pakilus. Be to, reikia atostogų nuo 7 metų broliuko...

Rūta Kulytė

. . . nes man patinka čia. Yra tiek daug draugų, kad su vienu einu maudytis, su kitu žuvauti, su kitu žaidžiu laisvalaikio metu. Man irgi patinka Dainava, kad daug naujų dalykų sužinai. Man yra labai smagu ir gauni ką nors labai skaniai valgyti.

Rimas Balašaitis

UŽ KĄ MES DIEVUI DĖKINGI?

. . . kad aš gyvenu.

Vydas Rekašius

. . . kad galėčiau atvažiuot į Dainavą ir kad galiu važiuoti namo.

Linas Maleška

. . . už gerą orą ir kad galėjom džiaugtis stovykloje.

Andrius Plienas

. . . už tokią gražią dieną.

Romas Kubilius ir Tomas Strolia

. . . už savo draugus, kad mes galėjom vakar šokt, kad buvo smagu.

Viktoras Kaufmanas

. . . už gražią gamtą.

Povilas Šarauskas

. . . kad aš stovykloj turiu daug draugų.

Tauras Bublys

. . . už gerą dieną ir gyvybę.

Marius Gražulis.

Šio mėnesio „Atžalų" skyriaus medžiaga paimta iš jaunučių ateitininkų 1977 m. Dainavos vasaros stovyklos laikraštėlio „Kunigaikščių Šešėlyje".

veikla

ATSINAUJINIMO PASTANGOS 1976 - 1977

Prieš keletą mėnesių atsišaukimu buvo atkreiptas dėmesys į ateitininkų krikščioniško atsinaujinimo reikalą (*Ateitis,* 1976, 7 nr., 234 psl.). Ateitininkų Federacijos valdybai pritarus ir tą reikalą iškėlus kiekvienos ateitininkų sąjungos suvažiavime, atsinaujinimo reikalas buvo įjungtas į kiekvienos sąjungos 1976 - 1977 m. veiklos gaires.

Spaudoje. Atsinaujinimo reikalais pasirodė visa eilė straipsnių. Pirmiausia — atsišaukimas „Į krikščioniškąjį atsinaujinimą" (*Drauge,* 1976 rugsėjo 25 d., ir *Ateity,* 1976, 7 nr., 234 psl.) ir kvietimas talkon (*Drauge,* 1976, lapkričio 13 d.). Sekė atsišaukimo pažadinti atsiliepimai (*Ateitis,* 1976, 10 nr., 357 psl.). Specialiai studentų reikalu stipriai pasisakė Živilė rašiny „Atgaivinti apmirusią tautą" (*Ateity,* 1976, 10 nr. 362 psl.). Krikščioniško atsinaujinimo dienose dalyvavusiųjų įspūdžiai buvo spausdinami *Ateityje* (Chicagos studentų ir Montrealio ateitininkų — 1977 m., 7 nr., 235 psl.). Tame pačiame žurnale buvo spausdinami atsinaujinimui naudingų knygų sąrašai (1976, 10 nr., 367 psl. ir 1977, 1 nr., 23 psl.). Į atsinaujinimą kritiškai reagavo dr. J. Adomavičius straipsniu (*Naujienos,* vasario 14 d.), kuris buvo perspausdintas *Ateityje* (1977, 6 nr., 182 psl.) su kun. dr. K. Trimako paaiškinančiu atsakymu.

Talkininkai. Į kvietimą talkinti krikščioniškam atsinaujinimui atsiliepė visa eilė asmenų: kun. Vyt. Bagdanavičius, MIC, ses. Margarita Bareikaitė, R. ir I. Bubliai, kun. V. Dabušis, dr. A. Damušis, kun. V. Gidžiūnas, OFM, V. Kolyčius, ses. Ignė Marijošiūtė, ses. Onutė Mikailaitė, kun. J. Šarauskas, kun. J. Šeškevičius, kun. dr. K. Trimakas, G. Valiulienė, kun. L. Zaremba, S.J., ir V. Žitkutė.

Studentai. Studentų ateitininkų suvažiavime Clevelande spalio 23 - 24 d. buvo priimtas nutarimas: „... kad draugovės įvykdytų... katalikiškumą šių metų susirinkimuose" (*Ateitis,* 3 nr., 100 psl.).

Montrealio studentų ateitininkų vardu buvo atsiliepta, kad jie jau ir anksčiau stengėsi ta kryptimi eiti. Naujų pastangų įdėjo Clevelando studentai ateitininkai, bandydami organizuoti maldos vakarus kas antrą penktadienį.

Šiaip buvo pasistengta suruošti susitelkimo susibūrimus, daugiausia gavėnios metu. Montrealio studentai, kartu su sendraugiais ir moksleiviais, susitelkė ištisą kovo 11 - 13 d. savaitgalį, vadovaujant ses. Onutei Mikailaitei (žr. aprašymą *Ateity,* 5 nr., 170 psl. bei dalyvių pasisakymus 6 nr., 199 psl.). Clevelando studijuojantys ateitininkai kartu su skautais irgi turėjo susikaupimo savaitgalį (vad. kun. J. Bacevičius,OFM; žr. pasisakymus *Ateity,* 7 nr.). O Chicagos ateitininkų draugovė suruošė ir adventinį susikaupimo vakarą (sau ir moksleiviams; vadovavo kun. J. Šarauskas ir kun. dr. K. Trimakas), o taip pat ir povelykinio krikščioniško atsinaujinimo dieną (vadovavo kun. dr. K. Trimakas, žr. aprašymą *Ateity,* 6 nr., 208 psl. bei dalyvių pasisakymus 199 psl.).

Atsinaujinimas buvo prisimintas ir studentų ateitininkų pavasariniuose kursuose Dainavoje ta tema suruoštame simpoziume.

Moksleiviai. Moksleivių žiemos kursuose Dainavoj iškėlus atsinaujinimo klausimą, atsiliepė kuopų atstovai (*Ateity,* 1 nr., 21 psl.), o MAS centro valdyba atsinaujinimo reikalą įjungė į savo veiklos planą. Toronto vyr. moksleiviai atsinaujinimą pasirinko savo pagrindine veiklos metų gaire. Atsinaujinimą neretai diskutavo savo susirinkimuose ir Cicero vyr. moksleiviai. Chicago lipniūniečiai jau buvo pasirinkę 1976 - 1977metams atsinaujinimui artimą temą „Ištieskime ranką artimui".

Kai kurios kuopos surengė susikaupimo susibūrimus: chicagiškė Lipniūno kuopa susikaupimą su kun. J. Šarausku, Dielininkaičio jauniai ir jaunučiai Chicagoje — susikaupimo vakarą su kun. J. Šarausku; Toronto vyresnieji moksleiviai — prieš velykinio atsinaujinimo savaitgalį su kun. J. Bacevičium, OFM, ir ses. Igne, o Montrealio moksleiviai jungės kartu su studentais ir sendraugiais susitelkimo savaitgaliui gavėnios metu, vadovaujant ses. Onutei Mikailaitei.

Sendraugiai. Atsinaujimo reikalą iškėlus Ateitininkų Sendraugių Sąjungos suvažiavime Philadelphijoje 1976 m. rugpiūčio 7 d., buvo priimti nutarimai, skatinantys „skirti ypatingą dėmesį savo atsinaujinimui giliąja krikščioniška prasme... Prieškongresinėje veikloje 1976 - 1977 veiklos metais kiekvienas sendraugių skyrius organizuoja: 1. krikščioniško atsinaujinimo savaitgalius, 2. bendras šeimynines Mišias ir 3. susirinkimuose gvildena gyvosios krikščioniškos dvasios klausimus" (*Ateitis,* 1976, 8 nr., 301 psl.).

Sendraugių atsinaujinimo pastangos koncentravosi gavėnios metu. Chicagos skyrius rekolekcijas suruošė kovo 9 - 13,

vadovaujant kun. J. Kubiliui, S.J.; Montrealio sendraugiai dalyvavo susitelkimo savaitgaly kartu su studentais ir moksleiviais kovo 11 - 13. Clevelando sendraugių uždaroms rekolekcijoms vadovavo kun. G. Kijauskas, S.J. Medikų Gajos korporacija Chicagoj turėjo savo narių susikaupimą balandžio 3 d. Kai kurie vienetai suruošė rekolekcijas ne tik sau, bet ir platesnei visuomenei: Washingtono sendraugiai — su kun. Alg. Keziu, S.J.; New Yorko su kun. Vyt. Bagdanavičium, MIC; Chicagos vyr. giedrininkės — su kun. L. Zaremba, S.J., moterims — kovo 23 - balandžio 2 d.

Sendraugių stovykloje Dainavoje rugpiūčio 5 d. kun. dr. K. Trimakas skaitė paskaitą atsinaujinimo tema.

Kongrese. Ateitininkų Kongrese rugsėjo 3 d. Clevelande suruoštame simpoziume buvo svarstyti Evangelijoj randami atsinaujinimo pagrindai (kun. A. Rubšys), gyvosios dvasios sąjūdžio pradmenys Nepriklausomoj Lietuvoj (ses. Onute Mikailaitė), II Vatikano suvažiavimo sudaromos sąlygos (dr. Vyt. Vygantas), nueitas kelias (kun. dr. K. Trimakas ir studentų, sendraugių bei moksleivių atstovai), tolimesnės galimybės (kun. J. Šarauskas) ir iš to viso einančios gairės ateities veiklai (kun. dr. K. Trimakas).

To simpoziumo tikslas buvo ne kalbėti apie praeitį, bet, šaltiniuose radus pagrindą, apžvelgti nueitą kelią ir ryžtis su nauju užsidegimu tęsti atsinaujinimo darbą.

Dvasia veda į darbus. Dvasinis atsinaujinimas yra tik dalis pilnutinio krikščioniško atsinaujinimo. Dvasia turi pasireikšti veikla, darbais, kūryba, pačiu gyvenimu.

Reikia tikėtis, kad kuo giliau ir kuo plačiau dvasia mus apims, tuo entuziastiškiau, aktyviau ir kūrybingiau veiksime.

Kęstutis Trimakas

ATEITININKŲ SENDRAUGIŲ SĄJUNGA

ASS pirm. Vytauto Šoliūno pranešimas Ateitininkų Federacijos Tarybos suvažiavime rugpiūčio 6 d. Dainavoje (pirmininkas pradžioj paminėjo, kad šis pranešimas buvo parašytas prieš sendraugių stovyklą Dainavoj; jos metu dėl labai gražios stovyklos dvasios jo nuomonė tapo daug teigiamesnė).

Šių metų vasario mėn., pasibaigus rinkimams, sąjunga pakvietė tokia sudėtimi sudaryti sąjungos centro valdybą, kuri pasiskirstė pareigomis taip: pirm. Vytautas Šoliūnas, dvasios vadas — kun. dr. Viktoras Rimšelis, vicepirm. — Elena Razmienė, vicepirm. — Ona Abromaitienė, sekr. — Milda Tamulionienė ir ižd. — Kazimieras Kriaučiūnas.

Perėmę sąjungos vadovavimą, sąjungoje radome apie 1200 narių, pasidalinusių į 17 skyrių. Didžiausias skaičius yra JAV, 14 skyrių — 900 narių; Kanadoje 2 skyriai — 110 narių; Vokietijoje — 30 narių; Australijoje 1 skyrius apie 100 narių.

Didelė padėka priklauso buvusiai C.V. už įdėtas pastangas, bandant išlaikyti sąjungą savo vardo vertu lygiu, už jų ieškojimą būdų ir kelių prieiti prie mūsų jaunesniųjų sendraugių ir juos aktyviai įjungti į sąjungos veiklą.

Darbą pradėjome, tur būt, pačiu nedėkingiausiu metu. Tradiciškai C.V. ruošiamos vasaros stovyklos, Kongresas, Pax Romana kad ir labai sveikintinas, tačiau jaunesniųjų sendraugių bruzdėjimas laukė skubių atsakymų.

Bostono skyrius sutiko suruošti „Kennebunkporto" stovyklą, rytiniams pakraščiams, bet „Dainavos" sotvyklos ruošimas sugrįžo atgalios pas mus. Didelė padėka priklauso mūsų sąjungos referentui dr. A. Norvilui ir kartu visiems, kurie prisidėjo prie šios stovyklos programų paruošimo. Mūsų bendrų pastangų pasėkmes ir nesėkmes šiandieną matote.

Kongreso reikalu esame parašę pora aplinkraščių. Raginome skyrius jam ruoštis, prisidėti auka ir jame dalyvauti. Turime pasidžiaugti mūsų skyrių reagavimu į mūsų prašymus.

Mūsų sąjunga priklausė Pax Romanai, bet atrodo santykiai niekad nėra buvę glaudūs, nei šilti. Po ilgų svarstymų priėjome išvados, kad nėra tikslu priklausyti katalikiškam sąjūdžiui, kuris iki šios dienos niekad nėra viešai pasisakęs dėl mūsų krašte vykdomos religinės priespaudos ir bendrai žmonių laisvės persekiojimo. Remiantis šiais motyvais, parašytas iš šios federacijos išstojimo laiškas.

Rūpestis, kuri buvusioji valdyba matomai yra studijavusi ir skyrusi nepaprastai daug laiko ir energijos, bet negalėjusi prieiti prie jokios ryškesnės išvados, tai mūsų jaunesniųjų sendraugių gyvojon veiklom įtraukimas. Nežinau, ar dėl artėjančio Kongreso, ar dėl bebaigiančių studijas ir norinčių toliau puoselėti ateitininkiškų idėjų (bet žiūrinčių į Sendraugių Sąjungą daugiau kaip formalų, bet ne akcijos vienetą), įtakos, jų tarpe prasidėjo reikštis daug žadąs subruzdimas. Prieš kongresiniai pašnekesiai ir Kongreso metu

Ateitininkų Sendraugių Sąjungos centro valdyba (iš kairės): ižd. K. Kriaučiūnas, vicepirm. O. Abromaitienė, dvasios vadas kun. dr. V. Rimšelis, MIC, sekr. M. Tamulionienė, pirm. Vyt. Šoliūnas, AF valdybos narys sendraugių reikalams dr. A. Norvilas ir vicepirm. E. Razmienė.

Ateitininkų Federacijos valdyba (iš kairės): narys užsienio reikalams K. Sušinskas, sendraugių referentas dr. A. Norvilas, sekr. D. Kojelytė, studentų referentas dr. A. Razma, jr., Federacijos vadas dr. P. Kisielius, narė informacijai A. Skrupskelienė, ižd. J. Pabedinskas, moksleivių referentas dr. K. Girnius ir general. sekr. V. Kleiza.

Studentų Ateitininkų Sąjungos centro valdyba (iš kairės): sekr. G. Reinytė, ižd. J. Juozevičius, pirm. S. Girnius, sekr. V. Naujalytė, užsienio reikalų vedėja D. Saliklytė, sekr. O. Barškėtytė, vicepirm. K. Sušinskas. Trūksta dvasios vado kun. J. Šarausko.

vykstančios diskusijos ir svarstybos gal duos ryškesnį vaizdą jiems patiems ir mums, jų siekių ir norų.Dėsime visas pastangas, kad šis jų subruzdimas neliktų vien momento apraiška, bet įsilietų į mūsų veiklą. Dabartinė skyrių veikla daugiausia ribojasi tradicine, taip vadinama „valdybine" veikla, kur keturi, penki žmonės viską suplanuoja ir padaro. Naujų akcijos žmonių mūsų veiklon įtraukimas yra būtinybė, šiam mūsų veiklos letarginiam metodui pakeisti.

Skaldantis mūsų senosioms kolonijoms ir formuojantis naujoms, atsiranda ne tik galimybės, bet ir reikalas, nedelsiant steigti naujus skyrius. Kaip pavyzdys būtų Chicagos — vakarų, pietų priemiesčiai, Florida, o, gal būt, ir Detroitas. Maždaug prieš mėnesį, Balčiūno ir kun. P. Patlabos rūpesčiu, įsisteigė Hot Springs, Ark., mūsų naujas skyrius.

Nebūčiau nei sau, nei Jums, teisus, jei nepastebėčiau, kad šiuo metu gana neramaus lietuviško gyvenimo šešėliai matomi ir mūsų sąjungoje. Neretas atvejis, kai mes jau nebesame „mes", bet „tie" ir „anie". Būtų miela, kad vėl visi galėtume grįžti į veiklą, kuri, pagal mūsų konstitucijos nusakymą, yra atremta į susidraugavimo, auklėjimosi, lavinimosi meterialinės bei moralinės paramos pagrindus, į katalikiškosios akcijos dvasią.

Nežadame pasiduoti pagundai tik būti valdyboje, bet Jūsų visų parama labai ir labai reikalinga, kad ne tik mes patys, bet ir kiti apie mus galėtų pasakyti kun. dr. J. Gutausko žodžiais tariant „Ateitininkija nėra tat organizacija tarp kitų organizacijų. Ji yra šventojo tėvo palikimo, lietuviškosios sielos idealizmo puoselėtoja, ugdytoja ir saugotoja. Ji kovoja už pilnutinį, nepažemintą ir nenuvainikuotą žmogų, kurio kelias apima žemę ir dangų, praeinančias dienas ir nesibaigiančią amžinybę". (*Ateitis,* 1951, 2 nr.).

PR. DIELININKAIČIO KUOPA
1976 - 1977 metų apžvalga

Rudens iškyla. Pirmasis kuopos parengimas visada būna tradicinė rudens iškyla. Šiais metais ji skyrėsi nuo kitų, nes iškylavome kartu su vysk. M. Valančiaus kuopa Argono parke spalio 3 d. Tėvų komitetai visus vaišino. Jaunimas žaidė ir sportavo, skambėjo tėvelių dainos.

Vėlinės. Lapkričio 2 d. dalyvavome organizuotai žvakučių eisenoje ir pamaldose už mirusiuosius mūsų šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje.

Kūčios. Jau keli metai kaip mūsų kuopa vadovauja visų Chicagos ir apylinkių ateitininkų bendrų kūčių suruošimui. Mūsų kuopa, kaip kiekvienais, taip ir šiais, atliko meninę programą, suvadindama kalėdinį vaizdelį. Kūčios įvyko gruodžio mėn. 18 d. Jaunimo Centre.

Ledo iškyla. Sausio 16 d. dalyvavome ledo iškyloje. Išsinuomavome Willow Springs čiuožyklos salę ir, aidint lietuviškos muzikos garsams, nors lauke spigino neįprastas šaltis, čiuožėme dvi valandas.

Kaukių vakaras. Vasario 19 d. suruošėme tradicinį kaukių vakarą mūsų parapijos salėse. Kaukėti mažesnieji, vadovų prižiūrimi, žaidė įvairius žaidimus, mėgino laimę prie dovanų stalo. Praėjo kaukių paradas. Vyresnieji vėliau sporto salėje dar galėjo pasišokti. Tėvų komitetas visus skaniai pavaišino.

Susikaupimo vakaras. Kovo 27 d. Jaunimo Centro kavinėje ir koplyčioje susirinkome dvasiniam atsinaujinimui — susikaupimui. Visi kuopos nariai atliko religinį žodžio ir muzikos montažą. Kun. J. Šarauskas visus užbūrė savo žodžiu, atnašavo šv. Mišias ir pasakė vaikams pritaikintą pamokslą. Vargonais grojo muz. F. Strolia. Po pamaldų — agapė.

Margučių ritinėjimas. Balandžio 17 d. įvyko tradicinis margučių ritinėjimas parapijos sporto salėje. Susirinko didelis būrys vaikų. Jie buvo suskirstyti į keturias grupes pagal amžių. Kiekvienos grupės trys laimėtojai gavo dovanų, kiti — tik po saldainį. Visus vaikus ir tėvelius vaišino tėvų komitetas.

Kuopos šventė. Gegužės 14 d. įvyko kuopos šventė. Pradėta šv. Mišiomis parapijos bažnyčioje. Vėliau iškilminga dalis ir meninė programa parapijos salėje. Dalyvavo Vysk. M. Valančiaus (Cicero) ir kun. A. Lipniūno kuopų atstovai su vėliavomis. Vyresniųjų berniukų ir mergaičių būreliai padainavo kelias daineles, o jaunesnieji suvaidino spalvingą pavasario vaizdelį. Rita Stukaitė paskaitė eiliuota forma atsisveikinimą su aštuntokais. Po programos — vaišės.

Šeimos šventė. Chicagos ateitininkų šeimos šventėje, kaip kiekvienais, taip ir šiais metais kuopa išpildė dalį programos. Suvaidino vaizdelį „Užsilikęs sniego senis".

Prano Dielininkaičio jaunučių — jaunių kuopa Chicagoje turi daugiau kaip 50 narių, suskirstytų į penkis būrelius. Susirinkimai daromi kas trys savaitės, o vieną kartą per mėnesį ruošiamas koks nors didesnis parengimas.

Prano Dielininkaičio kuopos šventė

Juozas Kižys, Darius Polikaitis ir Algis Kazlauskas pasiruošę trimitais groti himnus — pradedant Pr. Dielininkaičio kuopos šventę.

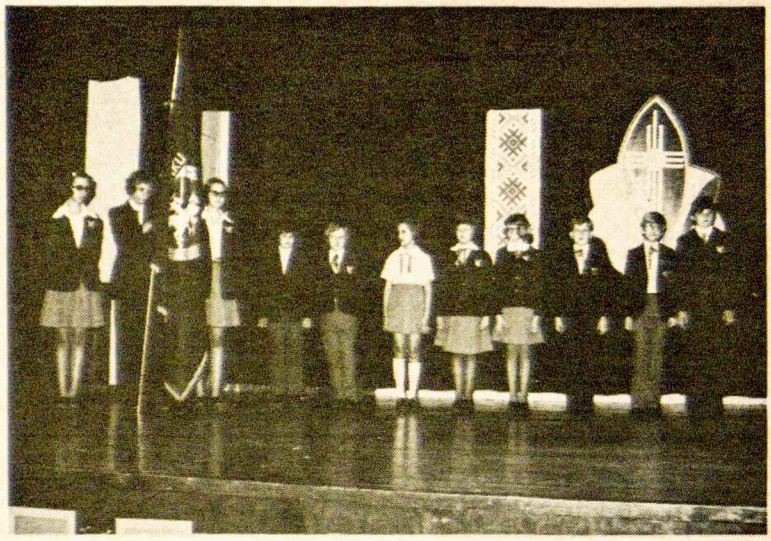

Jaunučiai, tapę jauniais po priesaikos.

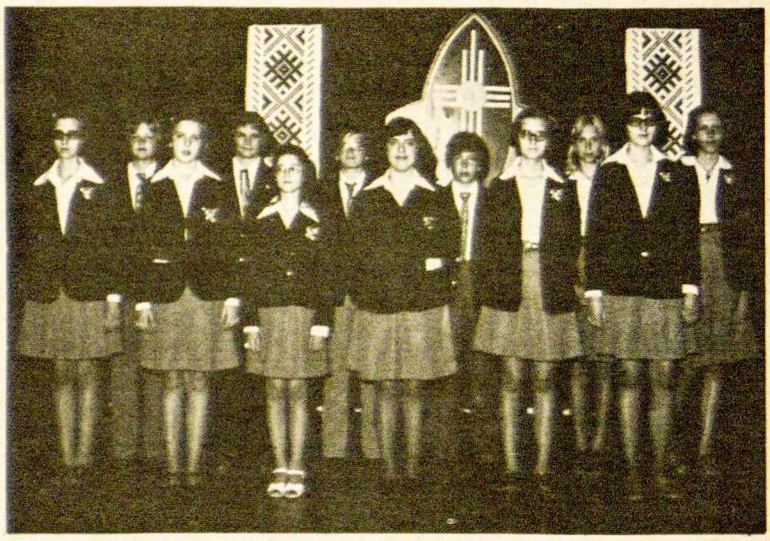

Septinto-aštunto skyrių mergaičių ir berniukų būreliai pasiruošę dainuoti kuopos šventės metu.

Vėjas (Aušra Jasaitytė) bando nupūsti sniego senį (Dalią Polikaitytę), kad gėlės ir medžiai pražydėtų.

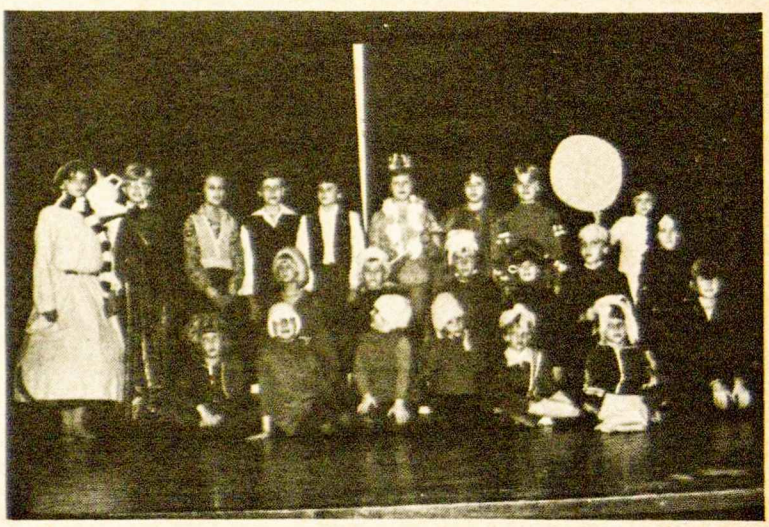

Prano Dielininkaičio kuopos jaunesnieji nariai, suvaidinę „Pavasario" vaizdelį. Šis vaidinimas buvo pakartotas Chicagos ateitininkų šeimos šventėje.

Kuopos kapelionas — kan. V. Zakarauskas, globėja — Agnė Kižienė. Būrelių vadovai buvo: Daina Kojelytė, Linas Sidrys, Balys Lukošiūnas, Audrė Kižytė, Dalia Garūnaitė, Rūta Norkutė, Dalia Bilaišytė, Lionė Bradūnaitė, keletą kartų jaunučių būreliui padėjo Rima Valiulytė. Tėvų komitetą sudarė: pirm. Antanas Bilius, Ramunė Račkauskienė, J. Ivašauskienė ir V. Švabienė. Daug padėdavo Virginija Bilienė ir Jonas Račkauskas. Nuoširdi padėka vadovams, tėvų komitetui, parapijos klebonui kun. A. Zakarauskui, kapelionui, tėvų komitetui ir visiems prisidėjusiems prie kuopos veiklos sėkmingumo. Ačiū tėveliams ir nariams.

GI.

MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ SĄJUNGA

MAS pirmininko Sauliaus Čyvo pranešimas Ateitininkų Tarybos suvažiavime, Dainavos stovyklavietėje, rugpiūčio 6 d.

Dabartinė MAS susideda iš dvylikos kuopų, kurių veiklumas ir darbų pasisekimas ypatingai remiasi kuopų globėjų ir dvasios vadų pastangomis. Didesniuose miestuose aktyvus darbas sklandžiai vyksta, nes dar atsiranda didesnis narių skaičius, globėjų ir dvasios vadų. Deja, mažesniuose miestuose to trūksta.

Rytuose keturios kuopos jau išnyko, o vakarose, Los Angeles kuopoj yra didelis skaičius moksleivių ir stiprus tėvų komitetas, bet trūksta vadovų, kurių apsiimtų perduoti ideologiją.

Padėkos Dienos savaitgalį buvo suruošti pradiniai ideologiniai kursai jaunesniems moksleiviams. Programą paruošė ir kursams vadovavo kun. Stasys Yla. Jis taip pat paruošė tradicinius žiemos kursus vyresniems moksleiviams. Šių metų tema buvo „Pažiūrologija". Nors kursantų buvo mažiau negu kitais metais, kursai sėkmingai praėjo.

Pavasarį centro valdyba aplankė beveik visas kuopas. Taip pat dalyvavo Detroito ir Clevelando kuopų suruoštose Studijų Dienose ir Los Angeles Žiemos Kursuose.

Šią vasarą penkios stovyklos buvo paruoštos. Dainavoj moksleivių ir jaunučių stovyklos sklandžiai pavyko, bet iždas nukentėjo nuo didelių jaunučių išlaidų. Džiaugiamės Vasagos stovyklos pasisekimu ir tikimės to paties Neringoj ir Los Angeles.

Dabartinė centro valdyba savo pareigas pradėjo pereitų metų spalio mėnesį ir tuojau planavo, kur daugiausia darbo reikėjo įdėti, pagyvinant moksleivių veiklą, ypatingai atgaivinant tas kuopas, kurios buvo užsnūdusios. Visą darbą padalinom į dešimt dalių: 1) organizacinė veikla, 2) tautinė veikla, 3) pasiruošimas IX At-kų Kongresui, 4) moks. stovyklos Dainavoj ir Neringoj, 5) jaun. stovykla Dainavoj, 6) įsteigimas rytų apygardos, 7) moks. religinis atsinaujinimas, 8) religinė veikla/Dvasios vadų klausimas, 9) globėjų paruošimas ir 10) jaunučių komisijos sudarymas.

Viso darbo negalėjome atlikti dėl techninių kliūčių. Pvz., abiejų kursų vadovų sukvietimas, stovyklų programų paruošimas bei vadovybių sukvietimas.

Išleidome tris aplinkraščius, kuriuose bandėme su savo planais supažindinti ir duoti pasiūlymus veiklos pagyvinimui. Sėkmingiausias punktas buvo religinis atsinaujinimas. Didžiausias nuoplenas ses. Ignės, kuri vadovavo savaitgalio susikaupimui. Šį rudenį ji pažadėjo užbaigti pradėtą darbą su likusiomis kuopomis. Nebuvo oficialaus pasiruošimo kongresui, kadangi konferencijos diskusijų temos buvo per vėlai suruoštos.

Rytuose bandėm suformuoti atskirą apygardą, kuri rūpintųsi stovyklos reikalais ir bendrai kuopų atgaivinimu. Taip pat mėginom sustatyti liturginę programą, kuria kuopos galėtų naudotis per ištisus metus. Bandėm surasti globėjus ir paruošti atitinkamus jiems kursus. Visa tai nepasisekė.

Esam nusivylę, kad Federacijos Valdyba ir Taryba nenustatė centro valdybai gairių, nedavė pasiūlymų, nei pastabų. Duodu palyginimą: Moksleivių Ateitininkų Sąjunga yra mašina, kurią Detroitas mums perdavė. Raktai buvo duoti, bet mašinoje neradome jokio žemėlapio nei rodyklių, kurios nurodytų naujai centro v-bai kelią. Perėmėm mašiną, bet sunkiai užvedėm ir nežinojom, kur su ja važiuoti. Nubrėžėm savo žemėlapį, važiavom savo keliu, bet nežinom, ar teisingai tęsiam pradėtą kelionę, ar šunkeliais važiuojame.

Baigdamas siūlau ir rekomenduoju, kad sekantys punktai būtų diskutojami tolimesniuose tarybos svarstymuose:

1)Žinant, kad jaunučiams ir moksleiviams trūksta globėjų, dvasios vadų bei liturginės programos, kviečiame Federaciją ir Tarybą rūpintis jų paruošimu.

2)MAS ideologinei programai trūksta vientisumo ir tęstinumo. MAS valdybos per dažnai keičiasi ir nepajėgia darbo kaip reikiant atlikti.

3)Siūlom, kad Taryba daugiau stengtųsi gyvinti moksleivių bei jaunučių auklėjimą — dvasinį bei ideologinį paruošimą, nes mūsų jaunosios atžalos yra mūsų ateitis.

ATEITIS 1975 - 1977

„Ateities“ vyr. red. Kęstučio Trimako pranešimas Ateitininkų Federacijos Tarybos suvažiavimui, rugpiūčio mėn. 6 d. Dainavos stovyklavietėje.

Ateitininkų Federacijos valdyba perėmė „Ateitį“ iš Moksleivių Ateitininkų Sąjungos centro valdybos 1974 m. pabaigoj.

Tikslas. „Ateičiai“ atsidūrus naujų leidėjų rankose, buvo iškilęs klausimas, kuriuo keliu ją nukreipti: ar ją leisti toliau kaip moksleivių žurnalą, ar skirti visiems ateitininkams. AF valdyba nutarė ieškoti kompromiso — „Ateitį“ padarant visų ateitininkų žurnalu, ypatingą dėmesį skirti joje studentams ir vyr. moksleiviams.

Redagavimas. 1974 m. gale kviečiamas, sutikau „Ateities“ redagavimą koordinuoti su sąlyga, kad trys jauni akademikai redaguotų numerį po numerio pasikeisdami. Trijų nesuradom (sutiko tik Aldona Zailskaitė). Tad teko man pačiam apsiimti redaguoti, jai keliems studentams padedant. 1976 m. buvo geriau, kai dr. Algis Norvilas ir Aldona Zailskaitė apsiėmė suraduoti po du numerius. Šiais metais visų numerių redagavimas vėl mano rankose. Mano įsipareigojimas redaguoti „Ateitį“ baigiasi 1977 m. gale.

Atspindėti visą ateitininkijos gyvenimą. Vykdant AF valdybos „Ateičiai“ skirtą uždavinį „atspindėti visą ateitininkijos gyvenimą“, didele dalimi reikia pasiklauti visų ateitininkų bendradarbiavimu. Nors tas bendradarbiavimas toli gražu nėra tobulas, tačiau jo pėdsakai yra ryškiai matomi „Ateityje“.

Ateitininkijos gyvenimas pagrindinai susideda iš ateitininkų idėjų — repesčių — planų, kūrybos ir įvairiopos veiklos.

Ateitininkijos gyvenimas atsispindėjo „Ateities“ puslapiuose, pradedant dr. Ant. Maceinos iškeltais rūpesčiais, jubiliejinės stovyklos paskaitų temomis, paskirų ateitininkų sąjungų organizaciniais reikalais, pagaliau — krikščioniško atsinaujinimo kėlimu.

Sekant nepriklausomoj Lietuvos leidžiamos „Ateities“ taktiką, kūrybinėj srity nebuvo ribotasi vien ateitininkų kūrybos spausdinimu :nors idėjos draugai,-ės ypač kviečiami spausdinti „Ateityje“ savo žodinės ir vaizdinės kūrybos). „Ateity“ liečiamos kūrybos sritys — poezija, foto menas, dailė, paskutiniu laiku — ir beletristika. Jaunimo bandymai toje srityje skatinami, laukiami ir parodomi.

Informavimas apie veiklą didele dalimi priklauso nuo daugelio bendradarbiavimo, ypač nuo įvairių vienetų nuolatinės korespondencijos, aprašančios savo veiklą. Čia daugeliui šlubuojant, buvo imtasi veidrodinio metodo — peržiūrint visą lietuvių išeivių spaudą ir sutraukiant ateitininkų veiklos aprašymus į trumpas žinias.

Ypatingas dėmesys jaunimui. AF valdybos „Ateičiai“ skirtas kitas uždavinys — ypatingas dėmesys studentams ir vyresniems moksleiviams.

Nuo pat pradžios į „Ateities“ redakciją buvo pakviesti beveik vien studentai. Jų įnašas visada buvo labai laukiamas, jų pastangų rezultatai (dėl studijų naštos) gan riboti. Kiti studentai buvo skatinami žodžiu ir laiškais rašyti ir siųsti savo kūrybos. Tam tikri, nors riboti, rezultatai, pastebimi „Ateities“ puslapiuose.

Redakcijoje 1975 ir 1976 m. buvo ir moksleivių atstovai. Pačiame žurnale moksleiviams skirtas „Atžalų“ skyrius išimtinai jųjų pačių rašiniams, kūrybai. Moksleivių veikla „Ateityje“ plačiausiai aprašoma, nes jie sąžiningiausiai siunčia veiklos aprašymus, korespondencijas, nors, jiems, be abejo, sunkiausia susidoroti su lietuvių kalba.

Jaunimo kūrybai skatinti ir įvertinti, kasmet skelbiamas konkursas ir skiriamos premijos.

Bendradarbiai. Bendradarbiavimo atžvilgiu, moksleiviai yra vidury: už juos kiek labiau bendradarbiauja vyresnieji; kiek mažiau — studentai. Moksleiviai stipriausiai laikosi veiklos aprašymuose, kur sendraugiai pasirodo silpniausiai. Vyresnieji vyrauja straipsniais ir kūryba.

Skaitytojai. 1975 m. „Ateities“ anketa vaizdžiai atspindėjo aktyviųjų ateitininkų ryšį ir dėmesį „Ateičiai“. Kai kurios išvados: „Studentams „Ateitis“ yra pasidariusi daug labai sava. Jie ją vertina, ją skaito daug daugiau negu anksčiau, ar bent peržvelgia. Vyresniųjų moksleivių santykiai su „Ateitimi“ turi patenkinamų ir netaip patenkinamų pusių. Džiuginantis yra nedidelio, bet labai sąmoningo moksleivių skaičiaus artimas ryšys su „Ateitimi“, perskaitant kiekvieną numerį. Nepatenkinama yra, kad kas penktas vidurinėse JAValstijose ir kas antras Rytų pakrašty žurnalo visai neskaito... Kai kuriose kuopose kreipiamas dėmesys į „Ateitį“ ir į joje gvildenamas temas, bet tas dėmesys turi apimti visas kuopas. Anketą užpildžiusieji aktyvūs sendraugiai yra parodę didelį susidomėjimą

„Ateitimi“. Jie ją vertina, gal būt, naujai atradę...“ (*Ateitis,* 1976, 2 nr., 56 psl.).

„Ateities“ uždavinių siekiant. „Žurnalai 1975 m. buvo labai reikšmingi ta prasme, kad *Ateitis* įrodė, jog įmanoma suredaguoti žurnalą, kuris lygiai gali būti įdomus ir senimui ir jaunimui“ (*Draugo* kultūr. priede, 1976 m. sausio 12 d.). Atrodo, kad šiuo metu „Ateitis“ bent didele dalimi atlieka jai AF valdybos kirtą dvejopą uždavinį.

TRUMPAI

Ateitininkų Federacijos naujos Tarybos pirmasis suvažiavimas įvyko rugpiūčio 6 d. Dainavos stovyklavietėje, JAV. AF atskirų institucijų bei sąjungų vadovybės padarė pranešimus (raštu įteikti pranešimai jau spausdinami šiame *Ateities* numeryje); buvo išrinktas Tarybos prezidumas ir nustatytos kai kurios tolimesnės jos gairės.

Dr. Adolfas Damušis buvo išrinktas naujos Ateitininkų Federacijos Tarybos pirmininku. Jam talkininkaus kiti Tarybos prezidiumo nariai — Lilė Gražulienė, dr. Kęstutis Keblys ir dr. Romas Kriaučiūnas.

IX Ateitininkų Kongresas — rugsėjo 1-4 d., Clevelande (šį *Ateities* numerį baigiant ruošti spaudai, daromi paskutiniai kongreso paruošiamieji darbai; jo daugelis nekantriai laukia).

Rochesterio studentai ir moksleiviai ateitininkai liepos 16-17 d. pakvietė Pabaltiečių žygio už žmogaus teises demonstracijų vykdomojo komiteto narį pakalbėti Rochesterio lietuvių visuomenei apie tą žygį.

Clevelando visų ateitininkų metinėj gegužinėj birželio 11 d. dalyvavo jaunučiai, moksleiviai, studentai ir sendraugiai.

MOKSLEIVIAI

Clevelando moksleivių Maironio kuopa suruošė iškylą birželio 11 d. Kuopos naują valdybą sudaro: pirm. J. Alšėnas, vicepirm. R. Staniškytė, sekr. P. Staniškis, laikraštėlio redaktorė R. Kazlauskaitė, ižd. K. Kuprevičiūtė ir korespondentė L. Balčiūnaitė.

Los Angeles moksleivių Mačernio kuopos paskutinis priešatostoginis susirinkimas įvyko birželio 12 d. Susirinkimo metu buvo diskutuojama žmogaus organų transplantacijų problema, gyvenimas po mirties ir atominės bombos problema. Buvo išrinkt nauja valdyba, kurią sudaro šie moksleiviai: pirm. A. Mičiulytė, vicepirm. G. Grušas, ižd. L. Polikaitis, sekr. R. Bureikaitė, korespondentės R. Nelsaitė ir B. Trotmanaitė ir kuopos laikraštėlio (*Naujos bangos*) redaktorė V. Polikaitytė.

Moksleivių ateitininkų stovykla Wasagoje, Kanadoje įvyko liepos mėn. antroj pusėj. Stovyklos tema: „Liudykime Kristų ir savąją tautą“.

SENDRAUGIAI

Cleveland sendraugiai išrinko naują valdybą, kurią sudaro: pirm. R. Bridžius, vicepirm. R. Degesienė, sekr. I. Sušinskienė, ižd. J. Damušis, soc. reikalų vedėja B. Skrinskienė. Dvasios vadas — kun. G. Kijauskas, S.J.

Sendraugių ateitininkų stovykla įvyko liepos 31 d. - rugpiūčio 7 d. Dainavoj, JAV. Idėjinėje programoje dalyvavo L. Gražulienė, R. Udrienė, dr. R. Kriaučiūnas, dr. M. Girniuvienė, kun. K. Pugevičius, L. Šalčiuvienė, V. Šoliūnas, D. Kuolienė, R. Bridžius ir kun. dr. K. Trimakas. Šeštadienio kultūrinio vakaro programoje savo kūrybą skaitė K. Bradūnas, K. Balys skaitė ištraukas iš I. Mero knygos *Striptizas,* o T. Zarankaitė — V. Bogutaitės poeziją.

STUDENTAI

Rochesterio draugovei 1976 - 1977 veiklos metais vadovavo pirm. Danutė Krokytė su vicepirm. Ramundu Obaliu ir ižd. Broniu Petrausku. Draugovė turėjo 4 susirinkimus. Pirmame buvo renkama valdyba. Kitų susirinkimų temos: Kriminalizmas Amerikoj, Centras jaunimui ir Demonstracijos už žmogaus teises Washingtone.

Toronto draugovės paskutinių dviejų susirinkimų temos — Ateitininkų istorija ir „Atvirybė laikui, ištikimybė idealui“. Jiems vadovavo kandidatės. Studentų ateitininkų įžodį davė Rima Bumbulytė, Ramunė Stravinskaitė, Lina Vaitėkūnaitė ir Rūta Vaškevičiūtė.

Los Angeles draugovės susirinkime Antanas Razma kalbėjo apie ateitininkų veiklą kitose vietovėse.

Clevelando draugovėje po kandidatų paruošiamosios programos įžodį davė Raimundas Bankaitis, Rimas Jasinevičius, Nijolė Lenkauskaitė, Rūta Maželytė, Andrius Razgaitis ir Kristina Rociūnaitė.

Chicagos draugovės paskutiniame susirinkime, Mišiose po atviru dangumi, studento ateitinko įžodį davė Dalia Bilaišytė, Ofelija Barškėtytė, Jūratė Derenčiūtė, Giedrė Čepaitytė, Loreta Pleinaitė ir Danutė Saliklytė. Danutė Saliklytė, išrinkta į valdybą, sutiko pirmininkauti.

Rochesterio draugovės nauja valdyba: pirm. Danutė Krokytė, vicepirm. Rūta Klimaitė ir ižd. Juozas Laukaitis.

Los Angeles draugovė gegužės mėn. antrą savaitgalį suruošė kursus, kuriuose L. Valiukas kalbėjo apie Lietuvių Bendruomenės veiklą, o p. Valiukonis — apie lietuviškas parapijas. Studento ateitininko įžodį šiais metais davė Rimas Polikaitis.

Detroito draugovės susirinkime pokalbiui vadovavo dr. A. Damušis. Ateitininkų šeimos šventės metu įžodį davė Rita Neverauskaitė ir Kristina Veselkaitė.

Clevelando draugovė išsirinko naują valdybą, kuriai pirmininkauti sutiko Andrius Razgaitis.

Studentų ateitininkų vasaros stovykla įvyko prieš pat Ateitininkų Kongresą, rugpiūčio 28 - rugsėjo 1 d. Dainavos stovyklavietėje, JAV. Idėjinės temos — kultūra, politika, religija.

Naujos susituokusiųjų poros — Emilija Pakštaitė ir Romas Sakadolskis, Eglė Giedraitytė ir Marius Laniauskas. Jaunavedžiams linkime viso geriausio!

laiškai

Eilėraščiai iš širdies ir sielos

Siunčiu Jums kelius savo eilėraščius Jūsų konkursui. Žinau, kad iš tikrųjų dar negaliu savęs laikyti poete, bet šie eilėraščiai yra iš širdies ir sielos. Jeigu jie Jums sukeltų nors truputį džiaugsmo, tai ir man bus gera.

Pirmais metais gavau „Ateities" žurnalą dovanų ir dar tebegaunu ir labai laukiu jo kiekvieną mėnesį...

Aš turėjau dirbti 5 su viršum valanas,kad surasčiau atsakymą Jūsų galvosūkiui (žr. „Ateities" 6 nr. 203 psl.). Kai „Ateities" redakcija pateikia galvosūkį, tai tikrai galva sukasi!

Dėkoju jums visiems už „Ateities" leidimą.

Angelė Mičiulytė, 17 metų,
Los Angeles moksleivių kuopos pirmininkė

Miela Angele,

Labai dėkoju už eilėraščius. Jie tikrai mums kelia džiaugsmo. Juos spausdinsime „Ateityje".

Sveikiname, kad galvosūkį teisingai išrišai. Redakcija neturi laiko tokių gerų galvosūkių sugalvoti. Jį mums atsiuntė Bronius Krokys iš Rochesterio.

Kęstutis Trimakas

Vertindamas jaunimo kūrybos konkursą

Labai stipriai pritardamas Jūsų „Ateities" redagavimui ir nuolatinėms pastangoms išleisti kiekvieną žurnalo laidą, patrauklią visiems ateitininkams, iš širdies sveikinu Jus ir visus Jūsų artimuosius bendradarbius, kurie lengvina Jūsų darbo naštą.

Vertindamas Jūsų paskelbtąją „Ateities" jaunimo kūrybos konkursą, jungiuosi prie Jūsų prasmingo veiksmo, skirdamas vieną premiją (50 dol.). Pageidaučiau, kad ji atitektų vienam ar vienai iš jauniausių moksleivių.

Negalėdamas dalyvauti Kongrese, iš širdies linkiu šauniausios sėkmės, ypač Jūsų vadovausimoms dvasinio atsinaujinimo svarstyboms.

Juozas B. Laučka, Muenchenas

Švariai ir patraukliai... aukšto estetinio lygio

„Ateitis", 1977 m. gegužės mėn., Nr. 5... Žurnalas ofsetiniu būdu švariai atspausdintas „Draugo" spaustuvėje. Prie puslapių aukšto estetinio lygio labiausiai savo darbu ir skoniu yra prisidėjusi redakcijos narė Vilija Eivaitė.

„Draugo" kultūr. priedas, liepos 9 d.

Padidintas numeris

Šis „Ateities" žurnalo numeris padidintas. Jis turi 40 puslapių.

Klaidos atitaisymas

„Ateities" 6 nr. 180 psl. turi būti: „Tomas Venclova — poetas, ... dėstąs rusų (ne: mūsų) literatūrą..."

Paminklas žuvusiems už Lietuvos laisvę

Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa imasi iniciatyvos Šv. Kazimiero parapijos šventoriuje, Worcesteryje, pastatyti paminklą visiems žuvusiems kovotojams už Lietuvos laisvę — tiek senovėj, tiek dabarty, kaip, pvz., susideginusiems Pilėnams, nepriklausomybės kovų savanoriams, R. Kalantai, M. Tumoniui, 1947 m. komunistų sušaudytam vysk. Borisevičiui, 1963 m. Vladimiro kalėjime nukankintam arkivysk. M. Reiniui ir tūkstančiams kitų. Paminklas primins laisvojo pasaulio lietuviams visus žuvusius kovotojus ir paskatins tęsti kovą už Lietuvos laisvės atgavimą, o pavergtiems mūsų broliams tėvynėje bus naujos vilties žiburys. Paminklo statybos komitetas prašo visų tautiečių aukų (jos atskaitomos nuo federalinių mokesčių). Ja siųsti: Lithuanian Memorial Fund, St. Casimir's Church Rectory, 41 Providence St., Worcester, Mass. 01403 USA.

Atsisųsta paminėti

CHRONICLE of the Catholic Church in Lithuania. No. 15. Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos Nr. 15 vertimas į anglų kalbą. Vertimo redaktorius kun. Kazimieras Pugevičius. Išleido Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Kunigų Vienybė, 1977 m. 43 psl.

LIETUVIŲ TAUTOS IR VALSTYBĖS ISTORIJA. Ketvirtoji dalis. Istorijos vadovėlis lituanistinių mokyklų XII skyriui arba VIII klasei. Redagavo Vincentas Liulevičius. Išleido JAV Lietuvių Bendruomenės Švietimo Taryba su Lietuvių Fondo finansine parama. Spaudė ViVi spaustuvė. Chicago, 1977 m. 228 psl. Kaina 5.00 dol. Gaunama šiuo adresu: Antanas Kareiva, 7030 S. Rockwell St., Chicaga, Ill. 60629, USA.

Jonas Grinius. VEIDAI IR PROBLEMOS Lietuvių Literatūroje. II tomas. Išleido Katalikų Mokslo akademija. Roma, 1977. Turinyje: Juozas Tumas Vaižgantas — integralinis realistas, Marija Pečkauskaitė — romantikė krikščionė, Balys Sruoga — dramų rašytojas, Jonas Aistis — nuskriausto žmogaus dainius, Salomėja Neris kryžkelėse, Juozas Paukštelis ir Antanas Vaičiulaitis, Vincas Ramonas — impresionistinis romanistas, Keli tremties poetai arba bežemiai (K. Bradūnas, Alf. Nyka-Niliūnas, L. Andriekus, Vl. Šlaitas, Ant. Jasmantas, Mūsų dainų sesės, Poetai humoristai).

ALp(LKA)1786
1977, Nr.8

90.725.276